

Fra klar besked til dialog

Fra klar besked til dialog

Idékatalog til det lokale uddannelsesudvalg

**Af lektor Albert Astrup Christensen,
Danmarks Erhvervspædagogiske
Læreruddannelse**

Uddannelsesstyrelsens temahæfteserie nr. 32 - 2001

Undervisningsministeriet 2001

Fra klar besked til dialog
Idékatalog til det lokale uddannelsesudvalg

Publikationen er et resultat af FoU-projekt nr. 2000-2534-408

Publikationen indgår i Uddannelsesstyrelsens temahæfteserie som nr. 32 - 2001 og under temaet *udvikling af undervisnings- og ledelseskompetence*

Forfatter: Lektor Albert Astrup Christensen,
Danmarks Erhvervspædagogiske Læreruddannelse

Redaktion og produktion: Werner Hedegaard, DEL

Tegninger: Henrik Hansen
Omslag: Kontrapunkt A/S

1. udgave, 1. oplag, december 2001: 3500 stk.

ISBN 87-603-2154-7

ISBN (WWW) 87-603-2156-3

ISSN 1399-2279

Uddannelsesstyrelsens temahæfteserie (Online) ISSN 1399-7386

Udgivet af Undervisningsministeriet, Uddannelsesstyrelsen,
Område for de erhvervsfaglige uddannelser

Bestilles (UVM 7-346) hos:
Undervisningsministeriets forlag
Strandgade 100 D
1401 København K
Tlf. nr. 3392 5220
Fax nr. 3392 5219
E-mail: forlag@uvm.dk

eller hos boghandlere

Grafisk tilrettelæggelse og repro: Malchow A/S, Ringsted

Trykt på Svanemærket papir med vegetabiliske farver.
Trykt af Malchow A/S, Ringsted, som har licens til brug af Svanemærket.

Printed in Denmark 2001

Forord

Iværksættelsen af erhvervsuddannelsesreform 2000 betyder store udfordringer og krav - organisatoriske, didaktiske og pædagogiske - for hele erhvervsskolesystemet nu og i de kommende år på grund af den nytænkning, reformen forudsætter og stiller krav om.

Dette gælder også for de lokale uddannelsesudvalg, som er vigtige samarbejdspartner for skolerne og har en betydningsfuld rolle i erhvervsuddannelserne. Den rolle er forstærket i kraft af den aktuelle reform af disse uddannelser. De lokale uddannelsesudvalg har til opgave at rådgive skolerne med hensyn til undervisningens nærmere indhold og med hensyn til den løbende fornyelse og udvikling af undervisningen.

De ideer og forslag, der fremlægges i dette katalog, til hvordan det lokale uddannelsesudvalg kan arbejde med at løse opgaverne, er ideer, som er udviklet med baggrund i flere undersøgelser, som Danmarks Erhvervspædagogiske Læreruddannelse (DEL) har gennemført på en række erhvervsskoler.

Undervisningsministeriet har tidligere udgivet idékataloger til kvalitetsudvikling af arbejdet i de lokale uddannelsesudvalg. Disse hæfter har opnået en meget stor udbredelse. Overordnet er temaerne i dette nye hæfte de samme, som i den forrige udgave fra 1998. Men alle ideer er ajourført og gennemskrevet, og der er udviklet flere nye ideer. Ideerne er alle tilpasset og relateret til de ændrede uddannelser og regler.

Undervisningsministeriet har i samarbejde med projektlederen, lektor Albert A. Christensen, DEL tilrettelagt denne særlige serie af pædagogiske inspirationshæfter til erhvervsuddannelsesreformen, der trådte i kraft 1. januar 2001.

I alle ni hæfter indgår mange eksempler og metodiske over-

vejelser i sammenhæng med inddragelse af den nødvendige pædagogiske og didaktiske teori. Seriens øvrige otte hæfter handler om nytænkning af begrebet helheds- og praksisorienteret undervisning.

Det er vores opfattelse, at seriens hæfter indeholder en mængde god inspiration, konkrete forslag og eksempler, som kan inspirere skolerne til at udvikle deres organisering af undervisning og pædagogik - meget gerne i samspil og samarbejde med eleverne og de lokale uddannelsesudvalg.

Undervisningsministeriet har finansieret udarbejdelsen og udgivelsen af dette temahæfte - og de øvrige hæfter i inspirationsserien.

Afslutningsvis skal bemærkes, at meninger og synspunkter i hæftet står for forfatterens egen regning.

Henrik Friediger
Undervisningsministeriet
Uddannelsesstyrelsen
Område for de erhvervsfaglige uddannelser
November 2001

Indhold

5	Forord
8	1. Indledning
12	2. Brug af kataloget
14	3. Ideer til arbejdet i det lokale uddannelsesudvalg
16	4. Ideer til: Organisering og samarbejde i det lokale uddannelsesudvalg
34	5. Ideer til: Det lokale uddannelsesudvalg og undervisningen
74	6. Ideer til: Samspejlet mellem erhvervsliv, praktikvirksomhed og skole
81	7. Det gode udvalgsarbejde
83	8. Oversigt over centralt lovstof, bekendtgørelser mv.
85	9. Litteratur

Indledning

Der kan konstateres et stigende pres for øget brugerindflydelse med henblik på effektivisering og kvalitetsudvikling af hele uddannelsessystemet - ikke mindst i erhvervsuddannelserne.

Det peger på et forstærket og forbedret samarbejde mellem aktørerne fra skolerne og aktørerne fra virksomhederne og organisationerne.

Skolerne har derfor som aldrig før brug for dialog med omgivelserne. Den enkelte skole skal i langt højere grad end tidligere forholde sig til, hvad man vil, hvorfor man vil det, og hvordan man vil det. Virksomhederne og brugerne har på tilsvarende vis, som aldrig før, brug for skolen og uddannelsesinstitutionerne.

De lokale uddannelsesudvalg (LUU) tildeles derfor en stigende og mere og mere betydningsfuld rolle i erhvervsuddannelserne.

De ideer og forslag, der fremlægges i dette katalog, til hvad og hvordan det lokale uddannelsesudvalg kan arbejde med at løse de mange opgaver, der er affødt af omstillingen, er ideer, som er udviklet med baggrund i flere undersøgelser, som DEL har gennemført på en række erhvervsskoler. Den sidste undersøgelse blev gennemført i efteråret 2000 med afsæt i erhvervsuddannelsesreform 2000.

Brugernes repræsentanter ønsker først og fremmest at benytte det lokale uddannelsesudvalg i arbejdet med at uddanne dygtige elever, der kan leve op til fremtidens kvalifikationskrav. Der bør derfor skabes en langt bedre sammenhæng mellem skole og erhvervsliv, således at erhvervslivets ønsker for fremtiden kan "føres ind" i skolens undervisning. Efterfølgende prioriterer brugerne i høj grad mulighed for at præge indholdet i undervisningen og derigennem få indflydelse på selve undervisningen.

Skolerne skal i stigende omfang uddanne håndværkere, som også behersker personlige og sociale kompetencer

Dette nødvendiggør, at samarbejdet mellem skole og virksomheder fungerer, og her er LUUs rolle særdeles vigtig. Gensidighed og ligeværdighed er væsentlige forudsætninger for en god dialog, ikke mindst når det handler om undervisning og om at sætte elevens læreproces i centrum.

Erhvervsuddannelsesreform 2000 og LUU

Med erhvervsuddannelsesreform 2000 tilføjes LUU en række nye opgaver forankret i behovet for dialogen mellem brugerne og skolen om omstilling og fornyelse af erhvervsuddannelserne.

I "Hovedbekendtgørelse om erhvervsuddannelser" (af 7/1-2000) hedder det bl.a., at LUU skal inddrages i udarbejdelse af et nyt kvalitetssystem, som systematisk og løbende skal kunne måle, om uddannelserne og undervisningen opfylder deres formål. Dette kvalitetssystem skal indeholde en procedure for, hvordan LUU (og eleverne) inddrages i evalueringen af undervisningen. Det påpeges desuden, at skolen i samarbejde med LUU tager initiativ til løbende ændringer af uddannelserne med baggrund i disse evalueringer og kvalitetsmålinger.

Det lokale uddannelsesudvalg skal på forskellig vis beskæftige sig med følgende områder af skolens virksomhed med baggrund i erhvervsuddannelsesreform 2000:

- Samarbejde med skolen om tilrettelæggelse af undervisningens nærmere indhold via de lokale undervisningsplaner.
- Rådgive skolen om den løbende bedømmelse af eleverne i forhold til undervisningens mål og indhold.
- Medvirke med ideer til skabelse af optimale rammer om undervisningen og skolemiljøet.
- Rådgive skolen i spørgsmål, der vedrører de pågældende uddannelser, der er omfattet af udvalgets virksomhedsområde.
- Virke for en styrkelse af samarbejdet mellem skolen og det lokale arbejdsmarked.
- Medvirke i en styrkelse af vekseluddannelsesprincippet f.eks. ved, at der skabes sammenhæng imellem skolens undervisning og virksomhedernes oplæring af elever.

- Indstille valgfag af lokal betydning.
- Behandle klager fra elever vedrørende problemer på praktiksteder.
- Deltage i tilvejebringelse og vurdering af praktikpladser ved kontakt med virksomheder.
- Tage initiativer til fornyelse og udvikling af uddannelserne og undervisningen (fornyelsesinitiativ).
- Inddrages aktivt og systematisk i evalueringen af undervisningen og i evalueringen af, om uddannelsernes formål opnås m.m.
- Inddrages i, hvordan lærerne opnår passende indsigt i de relevante erhvervsområder.
- Medvirke ved tilrettelæggelse af individuelle forløb, som afsluttes med delkompetence, og som skal være lokalt forankrede. Som hovedregel vil kompetence til at gennemføre individuelle delkompetenceforløb blive uddelegeret til LUU.
- Samarbejde med skolen om en lokal tolkning af undervisningens indhold med inddragelse af lokalområdets virksomheder.
- Samarbejde med skolen om tilrettelæggelse af virksomhedsforlagt undervisning.
- Deltage i udarbejdelsen af en lokal bedømmelsesplan, som indeholder retningslinjer for den løbende og afsluttende bedømmelse af eleverne.
- Medvirke i udarbejdelse af retningslinjer for praktikuddannelsens gennemførelse for skolens elever, således at det sikres, at praktikuddannelsen og skolens undervisning supplerer hinanden på en god måde.

Til overvejelse:

- Hvilke opgaver er vigtigst at tage fat på?
- Hvem skal tage initiativet til mødeindkaldelse?
- Er lærerne godt nok repræsenterede i udvalget?

Brug af kataloget

Kataloget er udformet således, at det enkelte uddannelsesudvalg kan udvælge en eller flere ideer inden for et eller flere af områderne. Udvalget kan drøfte ideerne i forhold til, hvilke vilkår og forudsætninger der er ønskelige, for at afprøvningen af ideen kan afsluttes med et positivt resultat.

Uddannelsesudvalget kan arbejde med ideerne på mange forskellige måder. Eksempelvis kan udgangspunktet for et møde om en af ideerne være et oplæg fra et udvalgsmedlem eller en lærer. Et andet udgangspunkt kan være en fælles brainstorm blandt udvalgsmedlemmerne. Et tredje udgangspunkt kan være, at et underudvalg forbereder et mundtligt eller skriftligt oplæg. Uddannelsesudvalget kan også tilkalde specielle "eksperter" udefra som eksempelvis lærere med særlig viden om faglige forhold, ledelsesrepræsentanter eller konsulenter fra arbejdsmarkedets organisationer.

For at lette overskueligheden er ideerne i kataloget opdelt i tre temaer. Opdelingen er praktisk begrundet, så kataloget bliver brugbart i det daglige arbejde. Et uddannelsesudvalg kan f.eks. godt starte med at gribe fat i idé 15, hvis det er mest relevant for udvalget.

Alle temaerne rummer ideer, som kan bruges i forbindelse med uddannelsesudvalgenes samarbejde med skolen og lærerne om undervisningens tilrettelæggelse og fornyelse, ligesom de kan bruges til at øge samspillet mellem erhvervsliv og skole. Temaerne hænger derfor også tæt sammen. F.eks. er det vanskeligt at forestille sig, at et uddannelsesudvalg med en uigennemtænkt organisering af arbejdet kan give den optimale rådgivning i forbindelse med udarbejdelsen af undervisnings- og skolebedømmelsesplaner.

Temaerne er opdelt således:

- Organisering og samarbejde i det lokale uddannelsesudvalg
- Det lokale uddannelsesudvalg og undervisningen
- Samspillet mellem erhvervsliv og skole.

Oversigt over ideer til arbejdet i det lokale uddannelsesudvalg

Organisering og samarbejde i det lokale uddannelsesudvalg

1. Hvordan bliver udvalgsarbejdet en succes?
2. Forretningsorden og organisering af udvalgsarbejdet
3. Selvevaluering af LUUs arbejde
4. Årsplanlægning
5. Indkøring af nye medlemmer
6. Samarbejde og rolleforventninger
7. Hvordan inddrages eleverne i udvalgsarbejde?
8. Inspiration udefra
9. Samarbejde mellem uddannelsesudvalg, skolens bestyrelse og faglige udvalg.

Det lokale uddannelsesudvalg og undervisningen

10. Samarbejde om lokale undervisningsplaner
11. Skolebedømmelsesplaner
12. Helhedsvurdering af eleven efter grundforløbet
13. Udvikling af ideer til lokale valgfag på hovedforløbet
14. Hvordan lærer eleverne at lære?
15. Overværelse af undervisningen
16. Møde med eleverne
17. Er uddannelsen og undervisningen ajour med branchens udvikling?
18. Uddannelsens almene indhold
19. Studierettet og erhvervsrettet påbygning
20. Den kompetente elev
21. Udvikling af kompetencer
22. Elevplan og LUUs opgaver
23. Uddannelsesbogen og elevens personlige uddannelsesplan.

**Samspeilet mellem erhvervsliv, praktik-
virksomhed og skole**

24. Information til "baglandet"
25. Samarbejde om udvikling af praktikuddannelsen
26. Lærerne besøger lokalområdets virksomheder
27. Afholdelse af faglige arrangementer på skolen for erhvervs-
livet
28. Deltagelse i afslutningshøjtideligheder mv.

Ideer til: Organisering og samarbejde i det lokale uddannelsesudvalg

Idé 1

Hvordan bliver udvalgsarbejdet en succes?

Udvalgsarbejdets succes afhænger bl.a. af de vilkår og rammer, der er for udvalgets arbejde.

Det kan derfor være formålstjenligt, at udvalget tager stilling til en række vigtige spørgsmål vedrørende samarbejdet mellem skole og uddannelsesudvalg.

Formål

Formålet med drøftelsen er, at udvalget får afklaret, hvad der skal til, for at udvalgsarbejdet bliver en succes.

Forslag til fremgangsmåde

Drøftelsen kan f.eks. finde sted i form af en stillingtagen til et eller flere af følgende spørgsmål:

1. Viden og indsigt

Succes kan afhænge af, om der eksisterer den fornødne viden og indsigt i, hvad en lokal undervisningsplan er, hvordan den skal opbygges, hvad en lokal bedømmelsesplan er osv. Hvordan fremskaffes om fornødent den nødvendige viden og indsigt?

2. Hvad er det for en skole?

En succes kan afhænge af, om uddannelsesudvalget har en fornemmelse af, hvad det er for en type skole, udvalget "arbejder" på. Er det en traditionel skole, dvs. en skole, hvor "udvikling" og "forandring" er uvant, eller er det en "udviklingsorienteret" skole, dvs. en skole, hvor lærerne er vant til at "udvikle", "afprøve", "forandre". Hvordan er skolens klima?

3. Skole/virksomhedssamspillet

Et uddannelsesudvalgs succes kan afhænge af, om samspillet

skole/virksomhed fungerer. Er der et rimeligt samarbejde om f.eks. elevernes uddannelse på skolen og i virksomheden? Er der et rimeligt samarbejde mellem skoleledelsen og det lokale erhvervsliv?

4. Ingen kontrol

Det er af allerstørste vigtighed, at samarbejdet mellem udvalget og lærere/ledelse på skolen bygger på tillid og ikke på kontrol. Meget kan lykkes, hvis der bliver skabt et tillidsfuldt og naturligt samarbejds-klima.

5. Lærerholdninger og lærerkvalifikationer

Succes kan afhænge af, hvilke lærerholdninger og hvilke lærerkvalifikationer der findes i afdelingens lærerkorps. Er lærerne f.eks. parate til at argumentere for deres måde at undervise på? Er lærerne vant til at samarbejde med brugerne, og ønsker de det?

6. Ledelsens holdning

Succes kan være tæt forbundet med, om skolens ledelse prioriterer og værdsætter arbejdet i det lokale uddannelsesudvalg. Deltager ledelsesrepræsentanterne f.eks. i udvalgs-møderne? Støtter ledelsen udvalget via informationer, ressourcer, særskilt sekretærbistand mv.? Tillægger ledelsen det lokale uddannelses-udvalg "betydning"?

7. Det skal udvalget ikke

Uddannelsesudvalget bør ikke beskæftige sig med "interne stridigheder" mellem medarbejdergrupper på skolen, ansættelse og afskedigelse af lærere, disciplinærsager mv. Endvidere bør uddannelsesudvalget respektere lærernes metodefrihed i forbindelse med tilrettelæggelse og gennemførelse af undervisningen.

8. Udvalgsarbejdet skal føre til resultater

Møderne skal føre til resultater. F.eks. afklaring af sager, beslutninger, ændringer og holdninger. Ellers er det tidsspilde. Især brugerrepræsentanterne ønsker, at der sker en stadig udvikling af de opgaver, som LUU skal løse.

Idé 2

Forretningsorden og organisering af udvalgsarbejdet

Uddannelsesudvalget drøfter sin forretningsorden og organisering af arbejdet.

Svarer forretningsordenen til den måde, udvalget har organiseret sit arbejde på? Er den fyldestgørende nok?

Formål

Formålet er at sikre, at uddannelsesudvalgets arbejde fungerer i det daglige.

Forslag til fremgangsmåde

Følgende punkter vedrørende forretningsordenen og organisering af udvalgsarbejdet kan indgå i drøftelsen:

1. Mødedeltagelse

- Skal eleverne være repræsenteret i udvalget?
- Hvem skal deltage i møderne ud over udvalgsmedlemmer?
- Hvem kan indkaldes til møderne, når der er behov for information og bistand?

(Repræsentanter for elever, lærere, ledere, bestyrelsesmedlemmer, faglige udvalg, organisationer, uddannelses- og forskningsinstitutioner, virksomheder m.fl.).

2. Mødeindkaldelse

- Hvem beslutter, hvornår mødet skal afholdes?
- Hvem sørger for, at mødet indkaldes?
- Hvem opstiller dagsorden? Hvordan kan et udvalgsmedlem eller andre få et punkt på dagsordenen?
- Er tidsfristen passende?

3. Mødeafholdelse

- Er det muligt at nå opgaverne på det fastlagte antal møder?
- Er mødernes længde passende?
- Er det muligt at indkalde til møder efter behov?

- Er der fastlagt et minimumsantal af møder?

4. Dagsorden

- Er dagsordenens punkter hensigtsmæssige i forhold til de opgaver, udvalget skal løse?
- Dagsordenen skal give mulighed for at tage et særskilt tema op på et møde?
(Eksempler: Udarbejdelse af en årsplan, erfaringer fra overværelse af undervisningen og møde med elever, skolens undervisning og udviklingen i branchen, fremskaffelse af praktikpladser mv.).
- Kan punkterne behandles med en fornuftig tidsanvendelse? Eller tager f.eks. indledende meddelelser fra formand, skole, udvalgsmedlemmer m.fl. uforholdsmæssig lang tid?

5. Referat

- Er referaterne tilfredsstillende?
- Udsendes de hurtigt nok?
- Er der aftalt en procedure for, hvordan et referat godkendes? (Eksempelvis: Et referat er godkendt, hvis referenten ikke har modtaget skriftlige tilbagemeldninger inden 14 dage).
- Hvem skal have referaterne tilsendt?

6. Sekretariatsbistand

- Stiller skolen den fornødne sekretariatsbistand til rådighed for udvalget, og fungerer den tilfredsstillende?
- Er det hensigtsmæssigt, at f.eks. lærerrepræsentanten både skriver referat og deltager i mødet?

7. Informationsgangen

- Hvordan foregår korrespondancen til og fra udvalget?
- Får organisations- og skolerepræsentanterne de fornødne informationer? Eller får de for få eller for mange?
- Fungerer informationsgangen tilfredsstillende?
(Eksempelvis: Skal informationerne være skriftlige eller mundtlige? Skal de gives på udvalgmøderne? Skal de gives på et fællesmøde for alle uddannelsesudvalg? Hvornår skal informationerne gives? Og i hvilken form? Skal omfattende

orienteringsskrivelser ledsages af et resumé udarbejdet af skolen?)

(Eksempelvis: Der laves en aftale om, at LUU skal orienteres elektronisk via e-mails eller nyhedsbreve på vigtige tidspunkter i skolens cyklus (indtag af elever, eksamen og praktikpladskampagner).

8. Andre måder at holde møder på

- Er det en god idé ind imellem at starte et udvalgsmøde med rundgang i værksteder o.lign. med mulighed for samtale med elever?
- Skal nogle af møderne afsluttes med fællesspisning?
- Er det en god idé en gang om året at afholde et fællesmøde for skolens uddannelsesudvalg med deltagelse af bestyrelsen?
- Er det en god idé at mødes med lokale uddannelsesudvalg fra andre skoler med samme uddannelse?

9. Evaluering af forretningsordenen

- Er forretningsordenen for ufleksibel?
- Har forretningsordenen fungeret i udvalgsperioden?
- På hvilke punkter skal forretningsordenen revideres?

Idé 3

Selvevaluering af LUUs arbejde

Det er af stor betydning for et velfungerende udvalgsarbejde, at man jævnligt evaluerer udvalgets virksomhed. Det kan f.eks. gøres ved, at der fokuseres på udvalgets handledygtighed, resultater og måde at afholde møder på.

Formål

Formålet er at fastlægge rammer, fokuspunkter og procedurer for LUUs evaluering af dets arbejde og mødevirksomhed.

Forslag til fremgangsmåde

En evaluering af møderne og arbejdet, som bør involvere repræsentanter for alle berørte parter, kan sætte fokus på bestemte punkter i udvalgets arbejde, f.eks.:

- *Beslutninger under mødet*

Hvem tilgodeser de beslutninger, som tages under mødet? Er der nogle af beslutningerne, som kun tilgodeser eleverne og brugerne? I givet fald hvilke?

- *Samarbejdsvilje og initiativer*

Hvordan er samarbejdsviljen i udvalget? Hvem tager de fleste initiativer? Hvilke eksempler er der på konstruktiv samarbejdsvilje og initiativlyst og på det modsatte?

- *Hvilke virkemidler tages i anvendelse?*

Hvilke virkemidler tages i anvendelse: Argumentation, pression, manipulation, formalisme, andet?

- *Er der skjulte dagsordener?*

Er der skjulte dagsordener mellem nogle af udvalgets medlemmer? Er der uformelle konstellationer? Er der uventede reaktioner?

Især skolens ledelse ser gerne, at branchen vælger at sende såkaldt "betydningsfulde" personer i udvalget. Det tilfører udvalget status

- *Hvordan er opgavefordelingen/samarbejdet mellem repræsentanter fra skolen og brugerrepræsentanterne?*

Manipulerer og politiserer repræsentanterne fra skolen?

Er der gensidig respekt parterne indbyrdes imellem?

Er der eksempler på, at brugerrepræsentanterne politiserer og forsøger at blande sig i f.eks. skolens interne administrative forhold?

- *LUUs handledygtighed*

Er LUU handledygtigt?

Prioriterer LUU sit arbejde godt nok?

- *Er LUUs arbejdsresultater tilfredsstillende?*

Arbejdsresultaterne må vurderes på baggrund af de områder, som LUU skal samarbejde med skolen om (se side 10-11).

Resultaterne kan drøftes via spørgsmål som: Har vi beskæftiget os med de vigtigste områder (undervisningsplaner, bedømmelsesplaner, undervisningen, elevens læring, frafald m.fl.) og de områder, som har størst betydning for skolen?

Hvilke områder har vi beskæftiget os mest med? Kan arbejdet planlægges og prioriteres bedre med henblik på at styrke de områder, som er særligt vigtige for skolens udvikling? Når du tænker tilbage på den forgangne udvalgsperiode, må der være en eller flere af de ting, udvalget har udrettet, som du er særlig tilfreds med? Hvilke konkrete opgaver mener du, udvalget burde tage fat på i en kommende udvalgsperiode?

Evalueringen gennemføres som selvevaluering. Deltagerne udfylder eksempelvis et selvevalueringskema indeholdende ovenstående spørgsmål. På baggrund af resultaterne heraf drøftes LUU-arbejdet i et fremadrettet perspektiv.

Idé 4

Årsplanlægning

Uddannelsesudvalget udarbejder en årsplan ud fra de opgaver, der skal løses.

Af en årsplan fremgår det, hvilke opgaver, udvalget mener, er centrale og skal prioriteres, og hvornår de skal behandles.

Årsplanen er grundlaget for årets arbejdsopgaver i uddannelsesudvalget.

Formål

Formålet med årsplanen er at sikre, at uddannelsesudvalget bruger sine kræfter på de vigtigste arbejdsopgaver.

Forslag til fremgangsmåde

Årsplanen kan fremkomme på følgende måde:

På et udvalgsmøde udarbejdes en liste over udvalgets arbejdsopgaver (f.eks. rådgivning i forbindelse med udarbejdelsen af en undervisningsplan for grundforløbet), rådgivning af skolen vedrørende løbende bedømmelse af eleverne m.m. (Se side 10-11).

Ud fra listen drøftes, hvordan arbejdsopgaverne kan løses, hvilken indsigt der er nødvendig, hvilke oplysninger der er brug for, hvem der skal gøre hvad osv.

Opgaverne prioriteres, og udvalget beslutter en hensigtsmæssig tidsplan. Undervisningsplanen skal foreligge før skolestart.

Eksempelvis kan en årsplan disponeres således:

Årsplan for LUU 2002/2003

LUUs møder organiseres med følgende faste punkter det næste år:

1. Temadrøftelse

Formålet med temadrøftelsen er at få en grundig behandling af spørgsmål, som LUU synes, det er væsentligt at få belyst i forbindelse med de pålagte opgaver.

Indlæg fra lærere og elever indgår i drøftelserne.

2. Arbejde med undervisningsplaner, målsætninger mv.

Arbejdet vil typisk forløbe i nogle faser og omfatte fastlæggelse af procedure, drøftelser af ideer og udkast.

3. Faste opgaver

Punktet omfatter udbud af lokale valgfag, samarbejdet mellem skole og praktikvirksomheder, praktikpladsopsøgning m.fl.

4. Ad hoc opgaver

Punktet omfatter løbende sager såvel som udarbejdelse af svar på løbende sager, problemer mv.

5. Evaluering

Punktet omhandler evaluering af udvalgets mødevirksomhed og arbejde.

Idé 5

Indkøring af nye medlemmer

Erfaringer fra arbejdet i LUU peger på, at det kan være særdeles vanskeligt for nye medlemmer at indgå aktivt i uddannelsesudvalgets arbejde. Uddannelsesudvalget drøfter derfor på et møde, hvordan nye medlemmer hurtigt og effektivt kan inddrages i arbejdet.

Formål

Formålet med drøftelsen er at formulere nogle retningslinier for, hvordan nye medlemmer hurtigt kan inddrages i udvalgsarbejdet.

Forslag til fremgangsmåde

På et møde opsamles erfaringerne med at "være et nyt medlem af udvalget": Hvad var svært i starten? Hvordan bør nye medlemmer bydes velkommen? Følgende vigtige spørgsmål overvejes: Hvordan lærer nye medlemmer hurtigst muligt lovstoffet at kende? Hvordan skal en rundvisning på skolen finde sted - og med hvem? Hvordan bliver det nye medlem gjort bekendt med, hvad det er for en skole, udvalget arbejder på? Hvordan - og af hvem - indføres medlemmet i, hvordan udvalget arbejder?

Andre spørgsmål, det kan være hensigtsmæssigt at drøfte med nye medlemmer, er: Hvordan kan det enkelte medlem før møderne gøre sig klart, hvad han eller hun selv står for? Hvad er baglandets interesser i de punkter, der er på dagsordenen? Hvordan oparbejdes et højt informationsniveau om skolens virksomhed?

Til nye medlemmer udarbejdes en mappe, som indeholder centralt lovstof, skolens årsberetning, undervisningsplaner, referater fra møderne, opnåede resultater fra udvalgsarbejdet, forretningsorden, medlemsliste mv.

Idé 6

Samarbejde og rolleforventninger

Udvalgets medlemmer drøfter på et møde, hvilke forventninger de har til hinanden i forbindelse med arbejdet i det lokale uddannelsesudvalg (rolleforventninger).

På denne baggrund aftales arbejdsfordeling og procedurer.

Formål

Formålet med en sådan drøftelse er, at medlemmerne for at fremme og organisere samarbejdet får afklaret egne og andres holdninger i forbindelse med udvalgsarbejdet.

Forslag til fremgangsmåde

På et udvalgsmøde aftales det at drøfte samarbejde og rolleforventninger:

Nedenfor er givet nogle eksempler på sådanne rolleforventninger:

- a) Organisationsrepræsentanterne har en forventning til lærerrepræsentanten om, at vedkommende fremlægger en skitse til en undervisningsplan på forståeligt dansk og er parat til at ændre i skitsen.
- b) Lærerrepræsentanten har en forventning til organisationsrepræsentanterne om, at de indholdsmæssigt går ind i undervisningsplanen og begrundes, hvorfor de synes, at noget er godt, og noget er skidt.
- c) Lærerrepræsentanten har en formodning om, at organisationsrepræsentanterne prioriterer et snævert branchefagligt indhold uden at inddrage pædagogisk nytænkning.
- d) Udvalgsmedlemmerne forklarer, hvorfor de f.eks. har tænkt sig at overvære undervisningen eller samtalen med eleverne.

e) Ledelsesrepræsentanten fremlægger, hvilke forventninger han har til udvalgsmedlemmerne med hensyn til aktiv opbakning af skolen.

f) De enkelte udvalgsmedlemmer giver udtryk for, hvor meget tid de kan afsætte til arbejdet i uddannelsesudvalget.

På baggrund af denne drøftelse kan der eventuelt aftales en praktisk arbejdsfordeling vedrørende udvalgets arbejde samt en procedure for, hvordan medlemmerne kan tilkendegive tilfredshed og utilfredshed med hinandens arbejde mv.

Idé 7

Hvordan inddrages eleverne i udvalgsarbejde?

Udvalgets medlemmer drøfter på et møde, hvordan elevrepræsentanter inddrages i udvalgets arbejde og i møderne. Erfaringer peger på, at eleverne tit føler sig tilsidesat i udvalgenes arbejde, og de har svært ved at komme til orde på møderne.

Formål

Formålet med en sådan drøftelse er at afklare udvalgets indstilling til, hvordan eleverne aktivt kan inddrages i arbejdet.

Forslag til fremgangsmåde

En mindre gruppe elever inviteres til et møde med LUU. Det drøftes, hvordan eleverne mere aktivt kan inddrages i udvalgsarbejdet. LUU præsenterer nogle forslag for eleverne. F.eks.:

- Inddragelse af to faste elevrepræsentanter i LUU.
- Inddragelse af elever i de løbende temadrøftelser med oplæg fra elever.
- "Eleverne har ordet". På enkelte møder er det LUUs opgave at lytte til eleverne.

Idé 8

Inspiration udefra

På et udvalgsmøde deltager en oplægsholder med et indlæg om et aktuelt fagligt og/eller pædagogisk emne som oplæg til en efterfølgende diskussion i udvalget.

Formål

Formålet er, at udvalgsmedlemmerne får tilført viden og afklaret holdninger, som har betydning for løsning af udvalgets arbejdsopgaver.

Forslag til fremgangsmåde

På et udvalgsmøde drøftes, hvilke branchefaglige og/eller pædagogiske emner, det vil være relevant at tage op i forbindelse med udvalgets arbejde eventuelt med udgangspunkt i forslag fra et eller flere udvalgsmedlemmer.

Oplægsholderen kan komme fra skolen, andre lokale uddannelsesudvalg, det faglige udvalg, organisationerne, virksomhederne, offentlige myndigheder (f.eks. konsulenter fra Undervisningsministeriet eller fra uddannelses- og forskningsinstitutioner som Danmarks Tekniske Universitet (DTU), Teknologisk Institut (TI), Danmarks Erhvervspædagogiske Læreruddannelse (DEL) m.fl.)

Et udvalgsmedlem får til opgave at træffe den nærmere aftale, herunder om finansiering.

Relevante emner kan f.eks. være:

- Fremtidens teknologiske udvikling inden for branchen eller dele af branchen og de heraf følgende krav til medarbejdernes kvalifikationer.
- Bæredygtig produktion ("grøn produktion") - hvad er det?
- Hvordan er tidens unge?
- Hvordan gøres eleverne ansvarlige for deres egen uddannelse?
- "Kvalitet" i uddannelserne.
- Hvad er læring?

- Udvikling af personlige kvalifikationer.
- Hvad er kompetencer, og hvordan udvikles de?

Til overvejelse:

- Hvordan indkøres nye medlemmer i dit LUU?
- Hvad er dit bud på en spændende oplægsholder?

Idé 9

Samarbejde mellem uddannelsesudvalg, skolens bestyrelse og fagligt udvalg

Ideen drejer sig om at inspirere det enkelte udvalg til at skabe kontakt med skolens bestyrelse, andre uddannelsesudvalg på skolen og det faglige udvalg. Det enkelte udvalg drøfter, hvordan en sådan kontakt kan formaliseres, og hvad formålet med at skabe disse kontakter skal være.

Formål

Formålet med at øge udvalgets kontakt til andre er at forbedre informationsgrundlaget og tilføre inspiration til udvalgsarbejdet.

Forslag til fremgangsmåde

På et udvalgsmøde drøftes følgende ideer:

Stormøder

På flere skoler holdes der stormøde en gang om året. Her mødes alle skolens uddannelsesudvalg, skolens bestyrelse, ledelse og lærerrepræsentanter.

Temaet for et sådant stormøde kan f.eks. være "erfaringer med arbejdet i de lokale uddannelsesudvalg" eller information og debat om skolens målsætning og udvikling samt skolens økonomi.

Fællesmøde om skolens virksomhed

Skolen indkalder alle brugerrepræsentanter i LUU (og skolebestyrelse) til en bred orientering og drøftelse af skolens samlede virksomhed og udvikling. Fællesmødet kan indeholde en redegørelse for det forgangne år samt perspektiver for fremtiden.

Formandsmøde

På andre skoler er der tradition for, at formændene for samtlige lokale uddannelsesudvalg mødes hvert halve år for at udveksle erfaringer.

Struktur

På flere tekniske skoler er uddannelsesudvalget organiseret i et stort fælles uddannelsesudvalg for et brancheområde f.eks. "gartneri og skovbrug" eller "jern og metal". Under dette store uddannelsesudvalg kan der være underudvalg tilknyttet hvert uddannelsesområde. På de fleste handelsskoler har man etableret ét uddannelsesudvalg, som dækker de uddannelsesretninger, man har på skolen (kontor, engroshandel, salgsassistent og finansuddannelsen).

Det faglige udvalg

Enkelte uddannelsesudvalg har ligeledes fundet det rigtigt, at det faglige udvalg en gang om året besøger det lokale uddannelsesudvalg for her at drøfte erfaringer med arbejdet og evt. give de faglige udvalg forslag til ændringer i lovgivning eller andet.

Ideer til: Det lokale uddannelsesudvalg og undervisningen

Idé 10

Samarbejde om lokale undervisningsplaner

Samarbejdet mellem skole og det lokale uddannelsesudvalg om udarbejdelse af lokale undervisningsplaner drøftes på et eller flere udvalgsmøder.

Hensigten er at fremme en fælles forståelse for, hvordan en undervisningsplan skal opbygges, se ud, fungere, og hvordan den skal udarbejdes.

Den lokale undervisningsplan beskriver, hvordan skolen konkret gennemfører undervisningen, så formål og mål i bekendtgørelserne nås. Herudover skal den også tjene som dokumentation for indhold og forløb for en given indgang og danne grundlag for udstedelse af grundforløbsbevis og skolevejledning.

Selv om der med erhvervsuddannelsesreform 2000 er indført nye instrumenter som uddannelsesbogen og elevens personlige uddannelsesplan, skal der naturligvis stadig på den enkelte skole udarbejdes lokale undervisningsplaner for hver af de erhvervsuddannelser, skolen udbyder og gennemfører. Som noget nyt skal planen nu også tage højde for, at hver elev skal kunne følge sin egen personlige uddannelsesplan og personlige vej mod gennemført uddannelse. Den lokale undervisningsplan får herved en central rolle i forhold til den enkelte elevs uddannelsesforløb, idet den eksempelvis lægges til grund for ministeriets afgørelse ved elevklager.

Et overordnet formål med undervisningsplanen er at skabe en samlet platform for undervisningen, kvalitetsudvikling, kvalitets sikring og markedsføring af uddannelserne. Udviklingen og beskrivelsen af de lokale undervisningsplaner må således også koordineres med den enkelte skoles overordnede kvalitets-

strategi, idet undervisningsplanen bør udgøre et centralt styringsinstrument i denne strategi.

Udarbejdelse og beskrivelse af en undervisningsplan skal således opfylde flere funktioner: Det skal være en plan, som dokumenter, at der er foretaget en planlægning af undervisningen, og at der er sammenhæng mellem målene og undervisningens indhold og tilrettelæggelse. En sådan dokumentation er påkrævet set i forhold til oplæring i praktikvirksomhederne og set i forhold til andre skoler, som eventuelt har måttet gennemføre bestemte skoleperioder/aktiviteter som del af elevens uddannelsesforløb. Planen skal derfor indeholde en nøje beskrivelse af, hvordan undervisningen og læringsforløbene reelt tænkes gennemført. Planen er tillige et informationsmateriale til eleven, virksomheden og andre interessenter. Det kræves, at undervisningsplanen løbende revideres og fornyes, når behov herfor viser sig. Planen er desuden et styringsredskab for såvel skolen som den enkelte lærers tilrettelæggelse af undervisningen.

Med henblik på at styrke planernes brugbarhed som håndterlige planlægningsværktøjer for lærerne i forbindelse med tilrettelæggelsen af undervisningen må det overvejes, hvordan de enkelte faglærere og lærerteams indflydelse på udarbejdelse af planerne tilgodeses. F.eks. indflydelse på indhold, undervisningsfag, projekter, temaer, bedømmelsesformer, evaluering af planen m.m.

LUUs opgave er at være sparringspartnere, inspiratorer og vejledere i forbindelse med beskrivelsen af undervisningens nærmere indhold og tilrettelæggelse (mål, undervisningsfag, bedømmelse m.fl.).

Det må anbefales, at alle udvalgsmedlemmer aktivt involveres i drøftelserne om spørgsmål som:

- Procedurer for udarbejdelse af planer
- Graden af aktiv deltagelse for de implicerede parter
- Særlige områder, hvor LUU ønsker indflydelse

Hvis det skal lykkes at inddrage brugerrepræsentanterne i udarbejdelse af undervisnings- og bedømmelsesplaner, skal det foregå nede på jorden og meget konkret

- Stillingtagen til skolens retningslinier for udarbejdelse af undervisningsplaner for skolens forskellige afdelinger
- Planens brugbarhed for lærerne
- Planens brugbarhed for eleverne og virksomhederne
- Planens brugbarhed for faglige udvalg og Undervisningsministeriet
- Markedsføring af planen
- Planen som dynamo i kvalitetsudviklingen af undervisningen
- Løbende evaluering og revision af planen.

På møderne kan der deltage oplægsholdere fra skolen eller konsulent udefra. Det anbefales, at udvalgte lærere og lærerteam deltager i drøftelse efter behov. Det er især vigtigt at drøfte spørgsmålet om planens brugbarhed med lærerne og lærerteam. Hvordan kan planen udarbejdes, så lærerne vælger at anvende den og bruge den som baggrund for tilrettelæggelsen af det daglige undervisningsarbejde? Planen skal også udarbejdes, så elever, ledelse, praktikvirksomheder, faglige udvalg og embedsmænd i Undervisningsministeriet kan læse og evt. anvende planen. Planen kan opdeles i forskellige niveauer afstemt efter interessentgrupper.

Der kan nedsættes en redaktionsgruppe bestående af repræsentanter fra LUU og et lærerteam, med det formål at udarbejde et forslag til en undervisningsplan. Redaktionsgruppen gennemfører fase 2 og 3 i nedenstående fasemodel. Herefter forelægges udkastet til drøftelse i udvalget. Hele LUU drøfter fase 1, 4 og 5.

Formål

Formålet med drøftelsen er at få de bedste resultater ud af samarbejdet mellem skole og uddannelsesudvalg om planlægning, gennemførelse, evaluering og udvikling af undervisningen og uddannelserne.

Forslag til fremgangsmåde

Drøftelsen kan struktureres i følgende faser:

Fase 1: Udvalget afklarer først en procedure for udarbejdelse af planen

Fase 2: Dernæst drøftes nogle ideer til input fra lærere og brugerrepræsentanter om dels indholdet i undervisningen og dels kvalifikationskrav til fremtidens faglærte/elever

Fase 3: Herefter drøftes planens form, indhold, struktur m.m., og herunder vurderes modeller til udarbejdelse af undervisningsplanen

Fase 4: Planens funktion som brik i kvalitetsudviklingen af undervisningen vurderes

Fase 5: Endelig gøres overvejelser over evaluering og revision af planen.

Fase 1. Procedure

- Er der udarbejdet en procedure for udarbejdelse af undervisningsplaner på skolen?
- Fungerer proceduren eller fremgangsmåden tilfredsstillende både for udvalgsmedlemmerne og lærerne på skolen? Giver den mulighed for indflydelse? Indfries ønskerne og forventningerne om deltagelse?
- Er der udarbejdet en tidsplan, som sikrer, at der er mulighed for et frugtbart samarbejde, inden planen skal bruges?
- Sikres det i proceduren, at undervisningsplanerne ligger klar, inden undervisningen og grundforløb/hovedforløb begynder?

Fase 2: Input

Med henblik på at få inspiration til arbejdet kan det være en god idé at bede brugerrepræsentanter i udvalget om at give et input om kvalifikationskravene til elever og svende. Såvel faglige, personlige som almene kvalifikationer belyst i forhold til virksomhedernes behov.

På lignende måde kan LUU hente inspiration til arbejdet ved at bede ledelse/lærerrepræsentanter fra en afdeling og en bestemt uddannelse om at præsentere "hvem de er" samt afdelingens "faglig-pædagogiske profil".

Dette kan bl.a. ske på baggrund af en indsamling af nogle data, som kan dokumentere og illustrere afdelingens profil. Dataene kan indsamles igennem et lille spørgeskema eller via

en blanket med spørgsmål og svarmuligheder, som uddeles til såvel lærere som elever. Inden for følgende temaer formuleres nogle spørgsmål:

- Indholdet i undervisningen. Hvad gør indholdet spændende og relevant? Hvornår engagerer det faglige indhold eleverne?
- Læring. Hvad er god læring? Hvornår synes eleven, at han/hun lærer noget?
- Rammerne. Rammerne omkring læring og undervisning. Er de optimale (værksteder, teorilokaler, opgaver, lærersamarbejdet, lærerholdninger m.m.)?
- Elevforudsætninger. Hvordan tilgodeses elevernes forskellige muligheder for at lære og arbejde med personlige forløb?
- Evaluering. Er evalueringen tilfredsstillende? Hvordan evalueres?
- Helheder og projekter. Hvad mener eleverne? Hvad mener lærerne?
- Skolemiljøet. Hvordan arbejdes med elevmedbestemmelse og elevansvar?
- Kontaktlæreren. Hvordan fungerer kontaktlærerordningen på skolen?
- Det åbne læringscenter. Hvordan arbejder skolen med centeret i det daglige?

Resultatet fra dataindsamlingen præsenteres for LUU i bearbejdet form ordnet under f.eks. ni punkter:

1. Afdelingens profil
 2. Hvem er vi
 3. Elevernes ønsker
 4. Lærerne mener
 5. Fagindholdet i undervisningen
 6. Hensigtserklæringer eller visioner for afdelingens udvikling
 7. Forslag til projekter, helheder og undervisningsfag
 8. Pædagogisk målsætning
 9. Det åbne læringscenter
 10. Evalueringen af målene
- (Se eksempel på side 46).

Sigtet med at gennemføre en lille spørgeskemaundersøgelse er at fremskaffe nogle holdepunkter til en diskussion af, hvordan lærere og elever oplever dagligdagen på afdelingen/indgangen.

Fase 3. Undervisningsplanens form, struktur, indhold mv.

Undervisningsplanen skal beskrives på en sådan måde, at den indeholder de formelle (og juridiske) krav, som love og bekendtgørelser foreskriver, men planen skal også beskrives på en sådan måde, at lærerne vælger at anvende den som et stykke planlægningsværktøj i relation til det daglige undervisningsarbejde (herunder tilrettelæggelse af individuelle forløb). Endelig er planens sigte også at fungere som element i skolens samlede kvalitetsudvikling af undervisning og uddannelse.

De formelle krav består i en beskrivelse af undervisningsfagene, beskrivelse af undervisningens mål, indhold og metode, af arbejdet med elevens personlige uddannelsesplan og uddannelsesbog, af lærerkvalifikationerne m.m. og en bedømmelsesplan. Planen skal opfylde de mål og rammer, der er fastlagt i uddannelsesbekendtgørelsen for den pågældende uddannelse/skoleperiode.

Det anbefales, at redaktionsgruppen eller LUU lader sig inspirere af afprøvede modeller i dette beskrivelsesarbejde. Modeller, der fastholder den primære målgruppe og lever op til de formelle krav til planen. Eksempler på sådanne beskrivelsesmodeller findes bl.a. i hæftet "Inspiration og ideer til udarbejdelse af lokale undervisningsplaner" (Uddannelsesstyrelsens håndbogsserie nr. 1 - 2001).

Arbejdet med selve beskrivelsesarbejdet vedrørende læreplansfag, undervisningsfag/helheder, indholdsbeskrivelse, individuelle forløb mv. bør udføres af de lærere og lærerteam, som skal gennemføre undervisningen. Beskrivelsen bør her centrere sig om at beskrive indholdet og formålet i de helheder, som undervisningen er opdelt i.

LUU eller redaktionsgruppen bør drøfte:

- Primære og sekundære målgruppe med undervisningsplanen: Hvad betyder dette for detaljeringsgrad og for sprogbrug?
- Hvad betyder det for sprogbrug, omfang mv., at planen skal kunne læses og forstås af: Elever, mestre, skolens ledelse, embedsmænd i ministeriet og faglige udvalg?
- Hvordan opbygges planen, så den er overskuelig?
- Hvorledes indarbejdes skolens/afdelingens udbud i planen?

Fase 4. Kvalitetsudvikling af undervisningen

Planen skal være et instrument eller en dynamo i den løbende kvalitetsudvikling af undervisningen. Dette kan sikres ved at drøfte spørgsmål som:

- Hvordan sikres "kvaliteten" i undervisningen?
- Hvad er det, der sker i undervisningen, set i forhold til planens intentioner?
- Hvordan fungerer elevens læring i forhold til de principper, der er fastlagt i planen?
- Bliver der taget tilstrækkeligt hensyn til elevernes forudsætninger?
- Fungerer undervisningen og læringen i samspil med planen? Eller bør planen tilpasses?
- Skal der evt. gennemføres løbende "kvalitetsmålinger" af undervisningens effekt?
- Hvordan bruger lærerne planerne?
- Er rammerne tilfredsstillende: Lokaler, bøger, miljø, udstyr mv.
- Bruges værksteder og teorilokaler hensigtsmæssigt?

Fase 5. Evaluering og revision

Planen skal løbende evalueres og revurderes. Dette kan ske ved at drøfte spørgsmål som:

- Hvordan kan der foregå en løbende debat og evaluering af undervisnings- og skolebedømmelsesplanen?
- Hvornår skal denne debat finde sted?
- Er lærerkvalifikationerne tilfredsstillende?
- Hvordan fremskaffes et grundlag for evalueringen? (Skal lærerne f.eks. komme med skriftlige eller mundtlige evalueringer, eller skal der gennemføres spørgeskemaundersøgelser?)
- Skal udvalgsmedlemmerne beslutte sig for, hvilke forhold de

specielt er interesseret i at følge med i og få lærernes vurdering heraf?

- Hvordan skal resultaterne af drøftelserne opsamles, så de kan bruges og føre til revidering af undervisnings- og skolebedømmelsesplanen?

Samarbejde om lokale undervisningsplaner

I Hovedbekendtgørelsen § 27 og 28 hedder det:

Skolen fastsætter skoleundervisningens nærmere indhold i en lokal undervisningsplan. Undervisningsplanen udarbejdes i samarbejde med det lokale uddannelsesudvalg inden for rammerne i reglerne om uddannelsen og i overensstemmelse med erhvervsuddannelseslovens § 39.

Den lokale undervisningsplan består overordnet af:

- alle uddannelsesmålene (kompetencer og kvalifikationer) og fagmålene, som de er beskrevet i uddannelsesbekendtgørelsen og/eller grundforløbsbekendtgørelsen
- en bedømmelsesplan
- anvisninger vedrørende organisation af udbud (modulstrukturen mv.)
- eksempler på situations- eller læringsarrangementer.

Jf. § 27 skal den lokale undervisningsplan konkret indeholde:

- beskrivelse af forholdet mellem uddannelsesbekendtgørelsens fagbeskrivelser og undervisningsfagene
- beskrivelse af indholdet i de enkelte undervisningsfag, temaer mv., som skolen har opdelt undervisningen i
- beskrivelse af de pædagogiske, didaktiske og metodiske overvejelser ved undervisningens gennemførelse, herunder beskrivelse af, hvordan eleverne opnår medbestemmelse
- beskrivelse af delmål for undervisningen
- beskrivelse af undervisningstiden og elevens arbejdstid for undervisningsfag mv. samt elevens hjemmearbejde
- oplysninger om meritbestemmelser

- beskrivelse af samarbejdet mellem eleverne og deres praktikvirksomheder
- beskrivelse af arbejdet med elevens personlige uddannelsesplan og uddannelsesbog
- beskrivelse af skolesamarbejdet vedrørende undervisningen, herunder angivelse af samarbejdspartnere
- skolebedømmelsesplan
- bestemmelser om samlæsning med andre uddannelser
- bestemmelser om virksomhedsforlagt undervisning.

Den lokale undervisningsplan skal foreligge færdigbearbejdet inden skoleopholdet begynder. Eleverne skal gøres bekendt med undervisningsplanen, og den skal kunne udleveres til elever, praktikvirksomheder, de faglige udvalg, Undervisningsministeriet og eventuelt andre interesserede.

Der udarbejdes:

- en lokal undervisningsplan for hvert hovedforløb (hver uddannelse som smed, bager osv.) på hver skole evt. i et samarbejde med andre skoler med baggrund i uddannelsesbekendtgørelsen og vejledningen til uddannelsesbekendtgørelsen samt hovedbekendtgørelse og lov om erhvervsuddannelser
- en lokal undervisningsplan for indgangen/grundforløbet evt. i et samarbejde med andre skoler med baggrund i bekendtgørelse om grundforløb i erhvervsuddannelserne, URO-fagene fra uddannelsesbekendtgørelsen (ellers intet herfra), fagbilagene i grundforløbsbekendtgørelsen vedr. de grundfag og fælles områdefag, som indgår i den obligatoriske del af undervisningen, Hovedbekendtgørelsens bestemmelser om påbygning, delkompetence, valgfri del af undervisning, merit mv. og lov om erhvervsuddannelser.

Efterfølgende boks er et eksempel på, hvordan en afdeling eller et grundforløb kan beskrive den pædagogiske profil:

Input: Pædagogisk og faglig profil

Fra afdeling..., uddannelsesområde... og grundforløb/hovedforløb eller indgang...

1. Afdelingens pædagogiske og faglige profil

Afdelingen har i de seneste år været optaget af at udvikle en pædagogisk og faglig profil, som er i overensstemmelse med erhvervsuddannelsesreform 2000's hensigter om individuelle forløb, "eleven i centrum" og "uddannelse til alle". Der eksperimenteres med nye læringsformer og med at integrere fagene på tværs.

2. Hvem er vi?

Vi er en lille afdeling. Vi har meget forskellige elever. Vi vil vedkende os et fælles ansvar for alle elever. Et mål for vores pædagogiske praksis er helhed...

3. Elevernes ønsker

Det må konstateres, at såvel de "stærke" som "svage" elever ønsker øget medbestemmelse og større ansvar i den daglige undervisning... Det må også konstateres, at mange elever ønsker mindre klasseundervisning...

4. Lærerne mener

Lærerne ønsker at arbejde med nye læringsformer, men synes ikke, at de er uddannet til det, og ønsker udviklingsarbejde og efteruddannelse...

5. Fagindholdet i undervisningen

6. Hensigtserklæring: Fag og elev i centrum

7. Forslag til projekter, helheder og undervisningsfag

8. Pædagogisk målsætning

Undervisningen skal tage sit udgangspunkt i klassen og i den enkelte elev. Klassens lærere planlægger og tilrettelægger

undervisningen i teamarbejde, så den enkelte elev ud fra egne forudsætninger: Tilegner sig ny viden, udvikler sig fagligt og personligt og lærer at løse problemer... Undervisningen tilrettelægges derfor... Herved skabes der mulighed for indsigt, oplevelse og læring.

9. Evaluering af målene mv.

Til overvejelse:

- Hvordan kan jeg blive bedre til at deltage i drøftelserne af den lokale undervisningsplan?
- Hvordan kan brugerrepræsentanterne støtte hinanden i forbindelse med udarbejdelse af undervisningsplanen?

Idé 11

Skolebedømmelsesplaner

På baggrund af reglerne om uddannelsens formål mv. fastsætter skolen i samråd med det lokale uddannelsesudvalg en skolebedømmelsesplan, der indgår i den lokale undervisningsplan. Skolebedømmelsesplanen skal indeholde retningslinjer, procedurer og mål for den løbende bedømmelse af undervisningen og bedømmelse efter de enkelte skoleophold, herunder grundforløbet, samt den afsluttende bedømmelse af det enkelte fag.

Skolebedømmelsesplanens konkrete beskrivelse af procedurer for og mål med bedømmelsen af eleven er med til at klargøre skolens mål. Dermed tjener skolebedømmelsesplanen i det daglige som redskab for lærerne til at holde sig skolens pædagogiske strategi/afdelingens profil for øje.

Den lokale bedømmelsesplan skal indarbejdes og sammenkædes med den lokale undervisningsplan, og det er derfor vigtigt, at der i den lokale undervisningsplan nøje redegøres for, hvad der evalueres og bedømmes efter, og hvordan og hvornår den løbende evaluering, den afsluttende bedømmelse og bl.a. eksamen i de meritgivende grundfag gennemføres (jf. kravene i Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser, uddannelsesbekendtgørelsen for den pågældende uddannelse, grundforløbsbekendtgørelsen, grundfagsbekendtgørelsen og eksamensbekendtgørelsen).

Men hvornår og hvordan bedømmes eleverne, og hvornår og hvordan evalueres undervisningen? Bedømmelsen af eleverne sker i de sammenhænge, hvor der skal bedømmes f.eks. ved afslutningen af et UVM-fag, ved afslutningen af en periode eller ved afslutningen af grundforløbet og hovedforløbet. Eleverne skal altid bedømmes i forhold til de mål, der er fastlagt i bekendtgørelse, love mv.

Men bedømmelsen bruges også i den løbende proces for at

Arbejdet som "skuemester" ved svendeprøverne er en god udkigspost til, hvordan uddannelsen afsluttes, og hvilken udvikling eleverne har været igennem

vurdere, om de undervisningsmæssige mål er nået, for at vejlede den enkelte elev i relation til egen læring eller udvikling og for at sikre en fortsat udvikling af undervisningen og forløbene. Bedømmelsesplanen skal desuden indeholde et afsnit om helhedsvurdering af eleven efter grundforløbet (se Idé 12).

Det lokale uddannelsesudvalg skal rådgive skolen om den løbende bedømmelse af eleverne i forhold til undervisningens indhold og mål og helhedsvurdering af eleverne efter grundforløbet. Udvalget skal ligeledes rådgive skolen om afsluttende bedømmelse af eleverne efter de enkelte forløb, UVM-fag mv.

Bedømmelsesplanen har et tredobbelt sigte - dokumentation, kommunikation og hjælpemiddel for lærerne i det daglige pædagogiske arbejde. Planen skal derfor være forståelig for alle og samtidig rumme en præcision, så der ikke opstår tvivl om meningen, når der skal bedømmes og evalueres.

Eksempler på modeller for en lokal bedømmelsesplan findes i publikationen "Inspiration og ideer til udarbejdelse af lokale undervisningsplaner" (Uddannelsesstyrelsens håndbogsserie nr. 1 - 2001) og på Undervisningsministeriets hjemmeside www.uvm.dk/erhverv/reform eller på DEL's hjemmeside www.delud.dk/reform2000/helhed.

Formål

At medvirke med råd og vejledning om, hvordan en lokal bedømmelsesplan skal udformes indholdsmæssigt og formmæssigt.

Forslag til fremgangsmåde

Uddannelsesudvalget kan anmode skolens ledelse om at udarbejde en vejledning for, hvordan en lokal bedømmelsesplan skal udformes. En vejledning kan indeholde:

1. Form og indhold, herunder pædagogiske principper
2. Layout/design
3. Hvem skal inddrages i udarbejdelsen af bedømmelsesplanen?
4. Hvordan indarbejdes bedømmelsesplanen i undervisningsplanen?

5. Hvordan anvendes bedømmelsesplanen?
6. Hvordan får uddannelsesudvalget indsigt i bedømmelser og eksaminer?
7. Hvordan får det lokale uddannelsesudvalg løbende indsigt i erfaringerne med arbejdet med den lokale bedømmelsesplan på grundforløbet?

Vejledningen er udgangspunkt for en drøftelse i udvalget.

Idé 12

Helhedsvurdering af eleven efter grundforløbet

Udvalget afholder et møde for at drøfte, hvordan eleverne helhedsvurderes efter grundforløbet. Hvordan kan det gøres? Hvad siger vejledningen om helhedsvurdering af eleverne? Hvilke værktøjer og procedurer har skolen udviklet til formålet? Hvordan indarbejdes regler og procedurer i den lokale bedømmelsesplan?

Baggrund: De fleste faglige udvalg har ønsket at anvende erhvervsuddannelseslovens hjemmel til at fastsætte krav i forbindelse med elevers overgang fra grundforløb til hovedforløb. Spørgsmålet om, hvilke krav der kan stilles i denne overgangssituation, er netop kernen i begrebet "helhedsvurdering".

Med baggrund i de faglige udvalgs ønsker om vurdering af eleverne efter grundforløbet udsendte ministeriet et brev til de faglige udvalg¹, som præciserer bestemmelsen i erhvervsuddannelsesloven. Det understreges, at der ved "afslutningen af et grundforløb af skolen skal foretages en samlet vurdering af elevens standpunkt og dermed mulighederne for at klare sig i hovedforløbet af den ønskede uddannelse. Der er altså ikke tale om hverken et gennemsnit af karakterer eller om særlige karakterer i enkelte fag, men i stedet om en helhedsvurdering, hvor der tages stilling til elevens standpunkter, forudsætninger, motivation osv."

I brevet hedder det i øvrigt, at ministeriet forventer, at skolerne iværksætter en særlig indsats for at kvalificere skolernes funktioner vedrørende denne "helhedsvurdering" af eleven. En indsats, der skal ses i lyset af, at der med reformen sættes et nyt fokus på vejledning og rådgivning.

Hvad skal gøres? Via en helhedsvurdering skal der tages stil-

1) Brev til de faglige udvalg vedr. adgangsbetingelser, Uddannelsesstyrelsen, juli 2000

ling til elevens standpunkt, indsats, forudsætninger, motivation, læringsforudsætninger mv. set i lyset af målene og kravene på hovedforløbet. I vejledningen nævnes seks mulige konklusioner efter en helhedsvurdering af eleven. (Se Boks: De seks muligheder).

Skolen skal udvikle og indskrive regler og procedurer for helhedsvurderingen af eleverne i skolens bedømmelsesplan efter samråd med det lokale uddannelsesudvalg. I den forbindelse forudsættes det, at skolerne lokalt selv udvikler procedurer, herunder ansvarsfordeling, og værktøjer, herunder kriterier, til brug ved vurderingen.

Procedurerne må indbefatte, at elevens lærere sammen drøfter den pågældende elevs samlede kundskaber, færdigheder og motivation for uddannelsen med inddragelse af de nævnte aspekter på en sådan måde, at de forskellige elementer alle indgår i vurderingen og vægtes mod hinanden.

I bedømmelsesplanen skal der desuden fremgå, hvornår og hvordan skolen ønsker at **sammenfatte en konklusion** på baggrund af helhedsvurderingen af de elever, der ikke har nået målene. Konklusionen indarbejdes i elevens personlige uddannelsesplan.

Formål

Formålet med drøftelsen er at udvikle ideer og forslag til, hvordan helhedsvurderingen af eleverne efter afslutning af grundforløbet kan gennemføres på forsvarlig vis, og udvikle ideer og forslag til beskrivelse af et afsnit i den lokale bedømmelsesplan om helhedsvurdering af eleverne.

Forslag til fremgangsmåde

Uddannelsesudvalget anmoder skolen om at udvikle eller præsentere regler og procedurer for helhedsvurdering af eleverne efter grundforløbets ophør.

Medlemmerne i udvalget kan stille følgende spørgsmål til skolen:

- Hvem har hovedansvaret for helhedsvurdering og de informationsgange, der knytter sig til dem på skolen?
- Hvilke "regler for lærernes samarbejde" er udviklet?
- Hvornår helhedsvurderes eleverne?
- Hvordan helhedsvurderes eleverne?
- Hvordan er de forskellige praktiske opgaver fordelt?
- Hvilke procedurer har skolen udarbejdet vedr. mødevirksomhed, ressourcer, intern kommunikation?
- Hvilke hjælpemidler anvendes?
- Hvordan arbejder skolen og dens lærere med de seks hovedmuligheder?
- Hvilken rolle spiller kontaktlæreren i forbindelse med helhedsvurderingen af eleverne?

Besvarelsen af spørgsmålene er udgangspunktet for udarbejdelse af et afsnit om helhedsvurdering i den lokale bedømmelsesplan. (Se boks: Hvad kan indarbejdes om helhedsvurdering i den lokale bedømmelsesplan?)

De seks muligheder:

1. Har eleven opnået karakteren 6 gennem prøve eller standpunktsbedømmelser i de forskellige grundfag og områdefag, vil skolens samlede vurdering i almindelighed være, at eleven har opnået de nødvendige forudsætninger for at kunne fortsætte i hovedforløbet, og skolen udsteder et grundforløbsbevis.
2. Eleven kan begynde på undervisningen i den ønskede uddannelses hovedforløb, da eleven ud fra en samlet afvejning af de personlige og faglige kompetencer har de nødvendige forudsætninger for at kunne fortsætte i et hovedforløb. Grundforløbsbevis udstedes.
3. Eleven kan begynde på undervisningen i den ønskede uddannelses hovedforløb, da eleven ud fra en samlet afvejning af de personlige og faglige kompetencer, suppleret med målrettet anvendelse af valgfag, vil have de nødvendige forudsætninger for at kunne fortsætte i hovedforløbet. Grundforløbsbevis udstedes. Forudsætningen om målrettet valgfagsundervisning skal fremgå af elevens individuelle uddannelsesplan, hvor der foretages de nødvendige justeringer. Den justerede uddannelsesplan skal fremgå af elevens uddannelsesbog.
4. Grundforløbet kan fortsættes ved, at der tilbydes undervisning, der giver eleven mulighed for at tilegne sig de nødvendige kvalifikationer.
5. Eleven kan vejledes om andre relevante og måske mere realistiske uddannelsesmuligheder. Efter aftale med eleven kan der foretages eventuelle nødvendige justeringer af uddannelsesplanen. Hvis eleven ønsker det, kan der også tages skridt til, at eleven begynder på en anden uddannelse.
6. Det kan sammen med eleven overvejes, om der skal sættes på et individuelt delkompetenceforløb, der tager hensyn til, hvilke fag eleven har vanskeligheder med, og som i den konkrete situation udgør en uoverstigelig barriere for eleven.

Hvad kan indarbejdes om helhedsvurdering i den lokale bedømmelsesplan?

1. Beskrivelse af de regler om helhedsvurdering, som skolen anvender i forbindelse med helhedsvurdering af den enkelte elev med baggrund i en præcis tolkning af vejledningen og Hovedbekendtgørelsens bestemmelser.
2. Beskrivelse af de konkrete procedurer, som skolen anvender vedr. lærersamarbejdet, kontaktlæreren rolle og funktion m.m.
3. Beskrivelse af ansvarsfordeling mellem den enkelte lærer, lærerkollegiet, kontaktlærere og ledelse.
4. Beskrivelse af de kriterier, der anvendes i forbindelse med skolens vurdering af de enkelte elever
5. Redegørelse for de værktøjer, skemaer, logbøger mv., som anvendes af lærerne, kontaktlæreren, ledelse og elever.
6. Redegørelse for, hvornår og hvordan skolen sammenfatter en (skriftlig) konklusion.
7. Sådan anvendes bedømmelsesplanens regler for helhedsvurdering!
8. Evaluering af bedømmelsesplanen.

NB: Den gældende skolebedømmelsesplan for grundforløbet tilpasses jf. reglerne i §9 og vejledningen.

Idé 13

Udvikling af ideer til lokale valgfag på hovedforløbet

Der afholdes et udvalgsmøde med henblik på i fællesskab at udvikle ideer til lokale valgfag på hovedforløbet, dvs. valgfag med henblik på kvalifikationsbehov og beskæftigelsesmuligheder i skolens lokalområder.

Formål

Formålet med en fælles idéudvikling er:

- a) Gennem gensidig inspiration at bruge hinandens erfaringer og viden i forbindelse med behovet for nye kvalifikationer mv. i lokalområdets virksomheder og til at udvikle ideer til lokale valgfag.
- b) At få afklaret hinandens holdninger og synspunkter med henblik på i fællesskab at få udviklet nogle hovedlinier for udarbejdelsen af valgfag

Forslag til fremgangsmåde

Flere lærere kan inviteres til at deltage i mødet.

Udgangspunktet for mødet kan være oplæg fra lærere og udvalgsmedlemmer. Eller det kan være en fælles brainstorm blandt udvalgsmedlemmer og udvalgte lærere mv.

Der indhentes forslag fra eleverne.

Idé 14

Hvordan lærer eleverne at lære?

I de seneste år har der i erhvervsuddannelserne - og i hele uddannelsessystemet - været en ny og meget stor opmærksomhed på elevens læreproces i undervisningen og på udviklingen af en mere rummelig opfattelse af, hvordan læring finder sted.

En opmærksomhed, som ligger i naturlig forlængelse af erhvervsuddannelsesreform 2000's intentioner om, at der skal tages vidtgående og voksende hensyn til elevens forudsætninger. Dette nye fokus på læring og nye læringsformer hænger sammen med, at der er behov for nye former for dannelse og kvalifikation i samfundet og i erhvervslivet. Udvikling af personlige kvalifikationer skal i højere grad bevidst og systematisk udvikles i uddannelsessystemet. (Se bilag vedrørende national kompetenceudvikling side 58).

Udvalget drøfter, hvordan skolens lærere og ledelse arbejder med at "lære eleverne at lære", "elevens ansvar for egen læring", "PEEL-pædagogik" (udvikling af gode læringsvaner), "eleverne som medarbejdere på egne læreprocesser", "fleksibel læring" m.m. En drøftelse kan dreje sig om:

- a) Hvad er læring?
- b) Hvordan finder læring sted? (læreprocessen)
- c) Hvad er forskellen på læring og undervisning?
- d) Hvad indeholder begrebet "ansvar for egen læring?"
- e) Hvad er de unges eller voksnes læringsbehov, og hvordan finder man frem til det?
- f) Hvordan gøres eleverne/deltagerne til aktive deltagere i undervisningen?
- g) Hvordan udvikles personlige kvalifikationer?

Formål

Formålet med drøftelserne er at medvirke til at sikre, at skolen i undervisningen og i uddannelserne arbejder systematisk med

de unge såvel som de voksnes læringsbehov og læringskompetencer. Drøftelserne kan munde ud i, at skolen evt. gennemfører udviklingsarbejde med “elevens ansvar for egen læring”, “fleksibel læring” eller andet.

Forslag til fremgangsmåde

Der kan indkaldes oplægsholdere - lærere som elever - fra afdelinger på skolen eller andre skoler, som har arbejdet med “ansvar for egen læring” eller lignende.

Intuitivt har de fleste lært at lære. Drøftelsen skal dreje sig om, hvordan vi kan blive mere bevidste om, hvordan “vi” lærer og dermed blive i stand til at styrke de områder i vores måde at lære på, som er mangelfulde eller uhensigtsmæssige (dårlige læringsvaner).

Nogle elever er f.eks. bedst til at lære gennem praktik, men hvordan bliver disse elever bedre til at lære gennem teori?

Drøftelserne kan munde ud i eksempler på, hvordan der på skolen/afdelingen arbejdes med at lære eleverne at lære (opmærksomhed, selvkontrol, målsætning, holdninger, selvurdering, individuelle egenskaber).

Drøftelserne afsluttes med en vurdering af, hvordan den lokale undervisningsplan prioriterer elevens evne til “at lære at lære”. Justeringer og ændringsforslag indarbejdes evt. i undervisningsplanen.

Personlige kvalifikationer og kompetencer

I Undervisningsministeriets projekt vedrørende udviklingen af en "national kompetence" hedder det:

Danske elever er nogle af de mest uddannelsesmotiverede både internationalt og i Norden (WHO 1996). Alligevel mister relativt mange unge lysten til at lære og til fortsat at uddanne sig, bl.a. fordi lærerne i for lidt omfang engagerer sig i undervisningen og sætter egne holdninger til debat. Lærerne skal i højere grad inddrage de unges egne ressourcer i undervisningen, herunder bruge projektorganiseret undervisning, hvor eleverne lærer og samarbejder i team (Schultz Jørgensen, 1997). Det er også påvist i en landsdækkende undersøgelse af unges holdninger (DEL m.fl., 1997), og de i kapitel 2 omtalte vurderinger af de videregående uddannelser. Det peger på nødvendigheden af bl.a. at udvikle nye undervisningsformer, hvor de uddannelsessøgende mere aktivt bidrager til og deltager i egen læring. Nye forskningsresultater viser nemlig, at når de unge i højere grad selv arbejder med stoffet, er indlæringseffekten 80-90 pct., mens den kan være helt nede på 5 pct., når de unge passivt modtager undervisning (EU-kommissionen, 1996). Selv om de uddannelsessøgende i højere grad selv skal arbejde med egen læring, vil der altid være behov for læreren med ordet i sin magt, der engagerer og inspirerende formidler stoffet.

Udbredelse af nye læringsformer skal sammen med andre tiltag bidrage til, at unge ikke mister deres motivation for uddannelse, så de hurtigere går i gang med en ungdomsuddannelse og hurtigere i gang med en efterfølgende videregående uddannelse. Danske unge er nemlig i international sammenhæng relativt gamle, når de bliver færdig med en videregående uddannelse. Det er således kun 9 pct. af de 18-21-årige, der er i gang med en videregående uddannelse sammenlignet med 22 pct. i OECD (OECD, 1996).

Kilde: "National kompetence: Erhvervsudvikling gennem kvalifikationsudvikling". Undervisningsministeriets Forlag, 1997, side 68-69.

Idé 15

Overværelse af undervisningen

Udvalgsmedlemmerne overværer undervisningen.

Det drøftes med de involverede lærere under hvilke former, en sådan overværelse af undervisningen skal foregå.

Der træffes en aftale om, hvordan det praktisk kan lade sig gøre.

Formål

Formålene med overværelsen af undervisningen er:

- a) At give udvalgsmedlemmerne en fornemmelse af, om undervisningsplanen fungerer,
- b) At give udvalgsmedlemmerne et indblik i de vilkår, lærerne arbejder under (elever, lokaler, udstyr, materialer mv.),
- c) At udvikle samarbejdet mellem udvalgsmedlemmer og lærere gennem gensidig forståelse og udvikling af uformelle kontakter.

Forslag til fremgangsmåde

På et udvalgsmøde drøftes formålet med at overvære undervisningen.

I en sådan drøftelse skal lærernes og udvalgsmedlemmernes holdninger frem til åben debat. Ønsker om kontrol af lærernes arbejde og angsten for samme er et af de afgørende spørgsmål.

Det drøftes med de involverede lærere, hvordan man kan få mest muligt ud af at overvære undervisningen.

- På hvilke tidspunkter i undervisningsforløbet er det en god idé at komme?
- Hvad kan man få ud af at observere en lille del af et større undervisningsforløb?
- Skal den involverede lærer og udvalgsmedlemmet have en samtale om undervisningen bagefter?

- Hvilke punkter er udvalgsmedlemmerne specielt interesserede i?

Der træffes aftale om, hvordan overværelsen af undervisningen kan finde sted i praksis.

Overværelse af undervisningen

Idé 16

Møde med eleverne

Udvalgsmedlemmerne mødes med eleverne for at drøfte deres syn på undervisningen og skolen samt deres opfattelse af vilkårene i erhvervslivet.

Formål

Formålet med mødet er at øge udvalgsmedlemmernes kendskab til eleverne, undervisningen og skolen samtidig med, at eleverne bibringes en større indsigt i forholdene i erhvervslivet.

Forslag til fremgangsmåde

På et udvalgsmøde drøftes formålet med mødet, og hvordan det i praksis kan finde sted. Skal det være et stormøde, klasse-møder eller samtaler med grupper af elever.

Lærerne bør informeres om formålet med møderne og kan indbydes til at deltage i møderne eller i efterbehandlingen af dem.

Idé 17

Er uddannelsen og undervisningen ajour med branchens udvikling?

Udvalget drøfter, om skolens undervisning og indholdet i uddannelsen er ajour med udviklingen i branchen.

Udgangspunktet for drøftelserne er:

- a) Den teknologiske udvikling i branchen
- b) Eventuelle lokale særtræk i denne udvikling
- c) Uddannelsesbekendtgørelsens og/eller grundforløbsbekendtgørelsens mål og rammer
- d) Den lokale undervisningsplan.

Formål

Formålet med drøftelserne er at sikre, at skolens undervisning og uddannelser er på forkant med udviklingen i branchen. Drøftelserne kan danne grundlaget for forslag til ændringer i uddannelsesbekendtgørelsen i overensstemmelse med den i erhvervsuddannelsesloven tillagte initiativpligt.

Forslag til fremgangsmåde

Der kan eventuelt inddrages oplægsholdere udefra, ligesom andre lærere end den tilfornordnede kan deltage i drøftelsen.

Drøftelsen skal forholde sig konkret til de prioriteringer, der er gjort i den gældende undervisningsplan. Justerings- og ændringsforslag udarbejdes.

Drøftelsen kan eventuelt resultere i et forslag om justeringer, ændringer, tilføjelser til uddannelsesbekendtgørelsen.

Idé 18

Uddannelsens almene indhold

Uddannelsesudvalget drøfter uddannelsens almene indhold:

- Hvilket alment indhold indgår i uddannelsen?
- Hvad er formålet med det almene indhold?
- Hvordan indgår det i undervisningen?

Formål

Formålet med drøftelsen er at øge udvalgsmedlemmernes kendskab til og forståelse for uddannelsernes almene indhold.

Forslag til fremgangsmåde

Drøftelsen bør være konkret og tage udgangspunkt i de grundfag, der indgår i uddannelsen.

En eller flere lærere kan redegøre for mål, indhold og bedømmelseskrav i grundfagene.

Det almene indhold fremgår endvidere af uddannelsesbekendtgørelsen, hvor det bl.a. fremgår, at skoleundervisningen skal fremme elevernes personlige udvikling og forståelse af samfundet:

- Hvorfor er der et alment indhold i uddannelserne?
- I hvor høj grad er der brug for almene kvalifikationer i branchen? Og hvilke?

Med udgangspunkt i den lokale undervisningsplan drøftes det, hvordan det almene indhold indgår i undervisningen? Er der tale om en helhedsorienteret undervisning, hvor det almene og det branchefaglige går hånd i hånd? Eller er der tale om en opsplittning?

I hvor høj grad fremmer undervisningen elevernes personlige udvikling og samfundsforståelse.

Drøftelsen kan munde ud i forslag til ændringer af den lokale undervisningsplan.

Idé 19

Studierettet og erhvervsrettet påbygning

Uddannelsesudvalget beslutter at afholde et møde for at drøfte mulighederne for at tilbyde eleverne erhvervsrettet og studierettet påbygning jf. hovedbekendtgørelsens § 15 og jf. de erhvervsrettede påbygningstilbud, som er indarbejdet i de enkelte uddannelsesbekendtgørelser.

Formål

Formålet med mødet er at øge medlemmernes kendskab til erhvervsrettet og studierettet påbygning.

Forslag til fremgangsmåde

En repræsentant fra skolens ledelse redegør for erhvervsuddannelsesreform 2000's hensigter med erhvervsrettet og studierettet påbygning. Der inddrages eventuelt også en repræsentant fra det faglige udvalg, som orienterer om de erhvervsrettede påbygningstilbud, som det faglige udvalg har indarbejdet i uddannelsesbekendtgørelserne. Skolens ledelsesrepræsentant informerer om skolens arbejde med at udvikle tilbud til eleverne og om erfaringer med elevernes valg af påbygning.

Drøftelserne kan munde ud i forslag til, hvordan skolen kan arbejde med at motivere eleverne til at vælge erhvervsrettede eller studierettede påbygningstilbud samt forslag til, hvordan den studierettede påbygning kan organiseres sådan, at eleverne kan gennemføre forløb i både skole- og praktiktid (eventuelt som delvis fjernundervisning).

Idé 20

Den kompetente elev

Udvalget drøfter, hvad der kendetegner en god og kompetent elev. Drøftelserne skal være fremtidsrettede og føre frem til en afklaring af, hvad en elev skal kunne for at klare sig på arbejdsmarkedet nu og fremover.

Resultaterne af drøftelserne inddrages i arbejdet med udvikling af undervisningens indhold og pædagogiske tilrettelæggelse. Drøftelserne får dermed betydning for udarbejdelsen af undervisningsplaner.

Formål

Formålet med drøftelsen er gennem udveksling af viden og holdninger at udvikle et fælles grundlag for arbejdet med undervisningsplanerne.

Forslag til fremgangsmåde

På et udvalgsmøde drøftes, hvad der kendetegner en god og dygtig elev.

Drøftelserne bygger på medlemmernes viden og holdninger og skal føres i åbenhed, så eventuelle uenigheder kommer frem på bordet.

I løbet af drøftelserne tilstræbes det, at udvalget udvikler en fælles forståelse for, hvilke kvalifikationer det er nødvendigt at fremme i undervisningen og dermed indarbejde i undervisnings- og skolebedømmelsesplanerne.

Eleverne inddrages med "input"! Hvad er en "god elev" i deres øjne? Hvilke kompetencer er vigtige?

Den kompetente elev: Lærerne ser i deres arbejde i LUU alt for meget på egen undervisning.
Brugerne ser modsat i alt for høj grad på deres egne elever

Idé 21

Udvikling af kompetencer

Hvordan udvikler frisørelven eller vvs-eleven sine kompetencer? Det spørgsmål et sat på dagsordenen med erhvervsuddannelsesreform 2000.

Kvalifikationer og kompetencer er ikke det samme. Eksempelvis skal en frisør være kvalificeret til at klippe, bruge værktøjer, vide noget om faget, kende en række metoder. Det kræves af frisørmesteren og kunden. Men frisøren skal også beherske kompetencer, så hun kan samarbejde, være ansvarlig, løse problemer, være kreativ m.m.

Mange virksomheder og mestre peger på det vigtige i, at den enkelte opnår personlig kompetence til at udvikle holdninger og værdier. Her tænkes bl.a. på respekten for andre medlemmer i de arbejdsteam og arbejdsfællesskaber, man indgår i.

Udviklingen af kompetencerne kan ikke henføres til, at eleven har modtaget en masse undervisning eller kurser. Det handler om, hvad er blevet lært? Hvilken reel udvikling har fundet sted?

Som en konsekvens af, at skolerne nu også skal udvikle elevernes kompetencer, er der indarbejdet nye paragraffer i hovedbekendtgørelsen (jf. §22 stk. 2 i "Hovedbekendtgørelse om erhvervsuddannelser" af 7/1-2000). Her hedder det således, at undervisningen skal tage hensyn til den enkelte elevs faglige og personlige forudsætninger for at lære, og at eleven i løbet af uddannelsesforløbet skal møde forskellige undervisnings- og arbejdsformer, som fremmer lysten og evnen til fortsat læring i et livslangt perspektiv. Det vil være slut med at sætte folk i kasser på en måde, som om vi alle er ens.

Udvalget drøfter, hvordan skolen og lærerne arbejder med at omsætte lovens intentioner om at udvikle kompetencer. Drøftelsen kan dreje sig om:

- Hvad er kompetence?
- Hvad er forskellen på kompetence og kvalifikationer?
- Hvad siger erhvervsuddannelseslov 2000 om kompetencer?
- Hvordan udvikles kompetencer?

Formål

Formålet med drøftelserne er at inspirere skolen i dens arbejde med at udvikle kompetencer.

Forslag til fremgangsmåde

Der indkaldes en oplægsholder - lærer, mester, organisationsmand - fra skolen eller virksomhederne, og som har arbejdet med udvikling af kompetencer.

Udvalgsmedlemmerne drøfter, hvad forskellen på kompetencer og kvalifikationer er, og prøver at beskrive kompetencekravene gennem eksempler fra de forskellige typer af virksomheder, som udvalgsmedlemmerne arbejder i til dagligt.

Drøftelserne munder ud i eksemplificeringer af, hvad kompetence er, og hvordan det udvikles på skolen og i virksomhederne. Eksemplerne indarbejdes i den lokale undervisningsplan.

Til overvejelse:

- Hvilke personlige kompetencer skal medarbejderne kunne beherske inden for den virksomhed, du repræsenterer?
- Hvordan udvikles personlige kompetencer i den virksomhed, du repræsenterer?
- Hvordan kan uddannelsesbogen og den personlige uddannelsesplan bruges som led i elevens kompetenceudvikling?

Idé 22

Elevplan og LUUs opgaver

Udvalgsmedlemmer anmoder skolens ledelse og redaktøren af Elevplan om at blive orienteret om, hvad Elevplan er for et redskab, og hvilke muligheder Elevplan rummer.

Hvad er Elevplan? Elevplan er et softwareprogram, der er designet til at håndtere, at eleverne i erhvervsuddannelserne skal udarbejde hver sin personlige uddannelsesplan. Programmet giver mulighed for, at den enkelte elev kan se den vifte af læringsaktiviteter, som udbydes på den enkelte skole, og derefter sammensætte sin egen erhvervsuddannelse. Det er et Internet-baseret system, der giver overblik over opnåede og mulige kompetencer, samt sikrer elevernes adgang til deres personlige uddannelsesplan og uddannelsesbog.

Hvad kan Elevplan bruges til? Elevplan giver mulighed for, at den enkelte elev kan overskue valgmulighederne og følge med i sit eget læringsforløb. Elevplan betyder i praksis, at den enkelte elev får meget større indflydelse på sin egen uddannelse end før. Han skal lære at vælge, vurdere og sortere i de uddannelses-tilbud, læringsaktiviteter, skolen stiller op. Eleven bliver med-ansvarlig for tilrettelæggelsen af sin egen erhvervsuddannelse.

Hvordan arbejder lærerne og ledelsen på den enkelte erhvervs-skole med at beslutte, hvilke tilbud der skal lægges ind i Elevplan? Hvordan arbejder skolens lærere med beskrivelse af de mange læringsaktiviteter, der skal indplaceres i Elevplan? Hvordan kan Elevplan bruges ude i praktikvirksomhederne af mestre og elever?

Formål

Formålet er at informere det lokale uddannelsesudvalg om Elevplan og drøfte, hvordan Elevplan kan udvikles til et fleksibelt redskab, som kan tilføre eleverne øgede muligheder for at realisere alle de spændende tiltag, der ligger i de nye erhvervsuddannelser.

Forslag til fremgangsmåde

Udvalget kan bede skolens elevplansansvarlige om kort at informere om, hvad Elevplan er, og hvad programmet kan bruges til. Udvalget drøfter på baggrund heraf bl.a. følgende spørgsmål:

Hvad er en læringsaktivitet? Hvordan spiller læringsaktiviteterne sammen med de nye kvalifikations- og kompetencekrav?

Hvilke muligheder åbnes for eleverne ved brug af Elevplan (overblik over uddannelsen, den personlige uddannelsesplan mv.)?

Hvilke konsekvenser får det for lærerne indholdsmæssigt, organisatorisk og teknologisk?

Hvilken rolle har kontaktlæreren i arbejdet med Elevplan?

Er der behov for udvikling af konkrete Elevplankurser for eleverne, så de kan forstå de ord og begreber, der bliver brugt.

Hvordan indtænkes Elevplan i forhold til skolens overordnede planlægning, både hvad angår sammenhængen med den lokale undervisningsplan og samarbejdet med de lokale uddannelsesudvalg?

Idé 23

Uddannelsesbog og elevens personlige uddannelsesplan

Med erhvervsuddannelsesreform 2000 tilføres skolerne og virksomhederne to nye instrumenter, nemlig uddannelsesbogen og elevens personlige uddannelsesplan.

Der afholdes et udvalgsmøde med henblik på at drøfte, hvordan uddannelsesbogen og elevens personlige uddannelsesplan anvendes på skolen og i praktikvirksomhederne.

Uddannelsesbogen og den personlige uddannelsesplan betyder, at den enkelte elev i princippet selv kan sammensætte og bygge sin "egen erhvervsuddannelse". Planen er udtryk for en ny måde at tænke uddannelse og undervisning på og stiller store krav til skolernes og lærerens pædagogiske nytænkning.

Men planen indbefatter også, at skole og praktikvirksomhed skal til at samarbejde på en ny måde, idet bogen og planen skal følge eleven på såvel skole som i virksomhederne. Planen og bogen bliver således et værktøj for såvel lærere/kontaktlærere på skolerne som mestre ude i virksomhederne.

Formål

Formålet er at indlede en drøftelse af, hvordan logbøger og uddannelsesbøger kan anvendes på skolen og i forbindelse med samspillet mellem skole og virksomhed.

Forslag til fremgangsmåde

To kontaktlærere inviteres til at deltage i mødet.

Mødet indledes med et lille oplæg fra de to kontaktlærere om uddannelsesbogen og den personlige uddannelsesplan.

Udvalgsmedlemmerne drøfter på baggrund heraf bl.a. følgende spørgsmål:

- Hvordan kan uddannelsesbøger og elevens personlige uddannelsesplan medvirke til en styrkelse af skole/virksomheds-samspillet?
 - Hvordan skal uddannelsesbogen og elevens personlige uddannelsesplan formmæssigt og indholdsmæssigt opbygges?
 - Hvordan kan de bruges på såvel skoledelene som i praktiken ude i virksomhederne?
- (Kilde: "Elevens personlige uddannelsesplan", se litteraturliste).

Ideer til: Samspillet mellem erhvervsliv, praktikvirksomhed og skole

Idé 24

Information til baglandet

Det lokale uddannelsesudvalg udvikler ideer til, hvordan brugernes repræsentanter i det lokale uddannelsesudvalg kan informere deres "bagland" om skolens undervisning. Der er tale om information om undervisningsplaner, bedømmelsesplaner, projekter, skolens arbejde med at skaffe praktikpladser mv.

Formål

Formålet med udvikling af ideer til information af skolens "bagland" er at skabe åbenhed og interesse om skolens undervisning og øvrige aktiviteter. På den måde medvirker udvalget til at nedbryde den "mur", der kan være mellem skole og erhvervsliv.

Forslag til fremgangsmåde

Ideer til information fra uddannelsesudvalget til skolens "bagland" kan fremkomme ved, at brugernes repræsentanter i uddannelsesudvalget via f.eks. en brainstorm opremser, hvad "baglandet" er interesseret i at få at vide, hvorfor de er interesseret i at få det at vide, og hvordan der kan/bør informeres til erhvervslivet.

Der bør sættes navne og adresser på "baglandet" (virksomheder, organisationer mv.).

Det aftales, hvad der skal informeres om, og hvordan det skal ske, f.eks. ved udsendelse af nyhedsbreve, annoncer, igangsættelse af informationskampagner, information på organisationsmøder mv.

Idé 25

Samarbejde om udvikling af praktikuddannelsen

Uddannelsesudvalget udvikler ideer og forslag til, hvordan virksomhederne kan indgå i et aktivt samarbejde med skolen om elevernes praktikuddannelse i virksomhederne.

Jf. erhvervsuddannelseslov 2000 skal de virksomheder, der i fremtiden uddanner elever, gennemføre praktikuddannelsen i et aktivt samspil med skolens undervisere og ledere. Virksomheden skal således i et samarbejde med skolen udarbejde en plan for praktikuddannelsen under hensyn til virksomhedens art og produktion.

Virksomheden skal på tilsvarende vis inddrages i et samarbejde om udarbejdelsen af elevens personlige uddannelsesplan bl.a. med det sigte at kunne fremme udviklingen af relevante faglige som personlige kompetencer og kvalifikationer. (Jf. § 29 i "Hovedbekendtgørelse om erhvervsuddannelser" (af 7/1-2000)).

Hvordan udvikles et sådant udvidet og dynamisk samspil mellem skolerne, virksomhederne og brugerrepræsentanterne om elevernes samlede uddannelse? Hvordan samarbejdes konkret om udarbejdelse af elevernes uddannelsesplaner på en måde, som tilgodeser elevens behov?

Formål

Formålet med et møde i udvalget om praktikuddannelsen er at udvikle ideer og forslag til, hvordan skole, lærere og mestre kan styrke samarbejdet om praktikdelen i elevernes uddannelse.

Forslag til fremgangsmåde

Flere mestre fra virksomheder, som uddanner mange elever, kan inviteres med til mødet.

Udgangspunktet for mødet kan være oplæg fra en uddannelsesleder eller inspektør om de nye regler, som er indført i erhverv-

uddannelsesloven, om styrkelse af praktikuddannelsen. Mestre-
ne fortæller i en lille runde, hvordan de kan forestille sig, at
praktikuddannelsen kan styrkes, og hvordan samarbejdet mel-
lem skole og virksomhed kan udvides i og omkring elevens
personlige uddannelsesplan.

Mødet afsluttes med udvikling af ideer og forslag til “vejledende
retningslinjer for praktikuddannelsen”.

Idé 26

Lærerne besøger lokalområdets virksomheder

Uddannelsesudvalget udarbejder i samarbejde med lærerne forslag til lærernes besøg i lokalområdets virksomheder. Besøgene kan være af kortere eller længere varighed i form af mindre virksomhedsbesøg, deltagelse i produktionen mv. Lærerne kan deltage i disse besøg enkeltvis eller i grupper.

Formål

Formålet med besøg i lokalområdets virksomheder er at fremme lærernes indsigt i og viden om erhvervslivets teknologiske udvikling og arbejdsvilkår, for at de kan inddrage denne indsigt og viden i deres undervisning på skolen.

Forslag til fremgangsmåde

Lærerrepræsentanten i det lokale uddannelsesudvalg fremlægger lærernes ønsker med hensyn til at få større viden og indblik i lokalområdets erhvervsliv. Disse ønsker kan være fremkommet på et lærermøde i den afdeling, uddannelsesudvalget repræsenterer.

Lærerrepræsentanten fremlægger følgende:

- Hvad er det, lærerne ønsker indsigt i?
- Hvordan kan det lokale uddannelsesudvalgs brugerrepræsentanter være behjælpelige?
- Hvor mange lærere er interesseret i at deltage?

Inden fremlæggelsen for udvalget bør lærerrepræsentanten sikre sig, at der er truffet aftale mellem ledelse og lærere om indhold, form, tidsforbrug og øvrige praktiske forhold.

På baggrund af fremlæggelsen vurderer uddannelsesudvalget mulighederne og betingelserne for, at ønskerne kan opfyldes. F.eks. tager uddannelsesudvalget stilling til følgende muligheder:

- Kortere virksomhedsbesøg
- Deltagelse i produktionen af kortere eller længere varighed

- Besøg i flere virksomheder med henblik på at sammenligne teknologisk niveau, konkurrencesituation mv.
- Efteruddannelse kombineret med praktik i virksomhederne
- Jobbytte: Lærere og uddannelsesansvarlige i virksomhederne bytter plads i en periode.

Uddannelsesudvalget kan nedsætte et mindre underudvalg, som sammen med udvalgte lærere udarbejder et forslag indeholdende:

- Interesserede virksomheder
- Indhold i besøgene og opholdene
- Forslag til lærernes rapportering fra besøgene
- Erfaringer fra andre skoler.

På et efterfølgende møde i uddannelsesudvalget tages der stilling til forslaget. Samtidig afklares det, i hvor høj grad uddannelsesudvalget kan bidrage til realisering af det.

Idé 27

Afholdelse af branchefaglige arrangementer for erhvervslivet på skolen

Det lokale uddannelsesudvalg tager initiativ til afholdelse af branchefaglige arrangementer for erhvervslivet. Skolen støtter arrangementerne med praktisk bistand. Lærerne inviteres til at deltage.

Formål

Formålet med afholdelse af branchefaglige arrangementer på skolen er at medvirke til, at erhvervslivets repræsentanter (arbejdsgivere, arbejdstagere) får ajourført deres viden om f.eks. nye materialer, nye svejseformer, nye regler for el-installationer, nye butikskoncepter, udviklingen i teknologi inden for kontorområdet mv. Formålet er desuden at medvirke til, at erhvervslivets repræsentanter opbygger et naturligt forhold til den lokale erhvervsskole.

Forslag til fremgangsmåde

På et udvalgsmøde drøftes, hvilke emner det kan være interessant at lave et arrangement om. Indbudte lærere kan deltage i mødet. Et branchefagligt indhold kan kombineres med emner, der har med uddannelse og undervisning at gøre.

Dernæst drøftes, hvordan sådanne arrangementer kan organiseres praktisk og økonomisk. 'Information til baglandet' om arrangementet bør indgå i drøftelsen. Det skal desuden overvejes, om man eventuelt skal lade et privat firma stå for en del af arrangementet.

Efter afholdelse af et arrangement evaluerer udvalget resultatet.

Idé 28

Deltagelse i afslutningshøjtideligheder mv.

Uddannelsesudvalget udarbejder et notat om, hvordan brugernes repræsentanter i det lokale uddannelsesudvalg kan/bør deltage i afslutningshøjtideligheder som f.eks. overrækkelse af svendebrev, en skoleperiodes afslutning, afslutning af et større undervisningsprojekt, jubilæer, skolens festdage mv.

Formål

Formålet med brugernes deltagelse i højtideligheder mv. er at "synliggøre" medlemmerne af det lokale uddannelsesudvalg i forhold til såvel skolens daglige liv, som i forhold til det liv, der er karakteriseret ved højtideligheder og fester.

Forslag til fremgangsmåde

På et udvalgs møde drøftes forventninger og ønsker til vedligeholdelse af gamle traditioner og indførelse af nye i forbindelse med overrækkelse af svendebrev, projekt-afslutninger, skoleperioders afslutninger mv.

Værdien af at deltage i sådanne højtideligheder anskues i forhold til en styrkelse af forholdet mellem det lokale uddannelsesudvalg og skolen, eleverne og "baglandet". På baggrund af denne drøftelse udarbejdes et mindre notat til skolen om udvalgets ønsker til vedligeholdelse af gamle traditioner og udvikling af nye samt forslag til, hvordan udvalgsmedlemmerne kan deltage og "synliggøre" sig. Notatet bearbejdes på et efterfølgende udvalgs møde, og skolen informeres.

Det gode udvalgsarbejde

Nogle bud på, hvordan det aktive og fremadrettede arbejde i LUU kan styrkes. Det er en god idé at:

- Plotte mødedatoer ind i kalenderen for et år ad gangen. Indarbejde tidspunkter til forberedelse og efterbehandling af møderne.
- Være omhyggelige med formuleringen af de beslutninger eller henstillinger, der tages i udvalget.
- Tage initiativer og insistere på åbenhed og dialog. Det fremmer dynamik og udvikling i udvalget.
- Tale et normalt og letforståeligt dansk sprog.
- Lytte opmærksomt til andres argumenter og forsøge at nå frem til fælles beslutninger.
- Tage personlig stilling - undgå at ligge under for pression og manipulation.
- Opbygge sin baggrundsviden stille og roligt, så fortroligheden med lovgivning mv. på området gradvist opbygges.
- Foretage regelmæssige evalueringer af de møder og det arbejde, LUU udfører.
- Presse på for at gøre skolen udviklingsorienteret og derfor ikke gemme på de gode ideer.

Det gode udvalgsarbejde!

Øversigt over centralt lovstof, bekendtgørelser mv.

Generelt lovstof mv. angående erhvervsuddannelserne:

- Bekendtgørelse om lov om erhvervsuddannelser nr. 727 af 25/07/2000
- Bekendtgørelse om grundfag i erhvervsuddannelserne. Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 655 af 03/07/2001
- Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser (Hovedbekendtgørelsen om erhvervsuddannelser) nr. 1401 af 21/12/2000
- Bekendtgørelse om grundforløb i erhvervsuddannelserne nr. 1228 af 18/12/2000.
- Bekendtgørelse om elevers og praktikvirksomheders retsforhold mv. i erhvervsuddannelserne nr. 1418 af 27/12/2000.

Følgende paragraffer i love og bekendtgørelser omhandler LUUs virksomhed:

- Bekendtgørelse om lov om erhvervsuddannelser nr. 727 af 25/07/2000 vedr. praktikuddannelsen og bedømmelse af elever: § 31, 32 og 33
- Bekendtgørelse om lov om erhvervsuddannelser nr. 727 af 25/07/2000 vedr. nedsættelse af lokale uddannelsesudvalg, medlemmer i udvalget mv.: § 39, 40 og 41
- Bekendtgørelse om lov om erhvervsuddannelser nr. 727 af 25/07/2000 vedr. godkendelse mv. af praktikvirksomheder: § 42, 43, 44, 46 og 47
- Bekendtgørelse om lov om erhvervsuddannelser nr. 727 af 25/07/2000 vedr. tilrettelæggelse af skolepraktik: § 66
- Hovedbekendtgørelse om erhvervsuddannelser nr. 1401 af 21/12/2000 vedr. lokale valgfag: § 25 og 26
- Hovedbekendtgørelse om erhvervsuddannelser nr. 1401 af 21/12/2000 vedr. lokale undervisningsplaner: § 27 og 28
- Hovedbekendtgørelse om erhvervsuddannelser nr. 1401 af 21/12/2000 vedr. bedømmelsesplaner: § 32
- Hovedbekendtgørelse om erhvervsuddannelser nr. 1401 af 21/12/2000 vedr. regler for skolens kvalitetssystem: § 5

- Hovedbekendtgørelse om erhvervsuddannelser nr. 1401 af 21/12/2000 vedr. individuelt tilrettelagte delkompetenceforløb: § 16 og 17
- Hovedbekendtgørelse om erhvervsuddannelser nr. 1401 af 21/12/2000 vedr. tilrettelæggelse af praktikuddannelsen: § 29 og 30
- Bekendtgørelse om eksamensordning for erhvervsuddannelser nr. 573 af 21/06/1996: § 10, 14, 28
- Bekendtgørelse om de faglige udvalgs behandling af sager om godkendelse af virksomheder som praktiksteder for elever i erhvervsuddannelser nr. 26 af 15. januar 1991: § 3, 5
- Bekendtgørelse om de faglige udvalgs behandling af sager om godkendelse af virksomheder som praktiksteder for elever i erhvervsuddannelser nr. 26 af 15/01/1991: § 3
- Bekendtgørelse om erhvervsskolers godkendelse af praktikvirksomheder nr. 50 af 21/01/1997: § 1
- Relevante uddannelsesbekendtgørelser.

I de enkelte uddannelsesbekendtgørelser kan der være indført særlige paragraffer, som præciserer LUUs opgaver inden for en speciel uddannelse.

Christensen, Albert A: Udvikling i dialog med det lokale uddannelsesudvalg. Undervisningsministeriet, 1996

Uddannelsesstyrelsen: Inspiration og ideer til udarbejdelse af lokale undervisningsplaner. Undervisningsministeriet, 2001.

Størner, Torben m.fl.: Elevens personlige uddannelsesplan. Undervisningsministeriet, 2000.

Eud-reformrelaterede publikationer fra Uddannelsesstyrelsen

1999:

- Scenarier for erhvervsuddannelsesreform 2000 - inspiration til pædagogisk diskussion (UVM 7-285)
- Tag hånd om skolekulturen - en vej til skoleudvikling på erhvervsskoler (UVM 7-287)
- Fakta om erhvervsuddannelsesreform 2000 (UVM 0065)
- Udviklingsprogrammet for fremtidens ungdomsuddannelser (UVM 6-261)
- New Structure of the Danish Vocational Education and Training System (UVM 0068)
- Kontaktlærerens arbejde - lærerroller og helhed (UVM 7-297)
- Samtale og samarbejde - en kulturel udfordring (UVM 7-296)
- Læring i samspil - giver mening (UVM 7-298)

2000:

- Uddannelsesbibliotek - informations- og læringscenter (UVM 7-303)
- Selvevaluering - undervisning, læring og kvalitet i dialog (UVM 7-304)
- Projektarbejde i en nysgerrighedskultur (UVM 7-305)
- Elevernes oplevelser af erhvervsuddannelsesreform 2000 - forsøg med grundforløb efterår 1999 (UVM 7-307)
- Forsøg med erhvervsuddannelsesreform 2000 - opsamling af de første erfaringer (UVM 7-308)
- Forsøg med erhvervsuddannelsesreform 2000 - opsamling af de første erfaringer: Bilag: Fokus-gruppeinterview (Internetpublikation: www.uvm.dk/pub/2000/bilag2000/)
- Det Åbne Læringscenter (UVM 7-310)
- Udvikling af lærerkompetencer i praksis - et fælles ansvar (UVM 7-312)
- Mål og handlekompetence i erhvervsuddannelserne (UVM 7-316)
- Die neue Struktur: Berufliche Bildung in Dänemark (UVM 0084)
- Tilløb til omstilling. Ledelse, IT og omstilling på erhvervsskoler (UVM 7-319)
- Elevens personlige uddannelsesplan (UVM 7-320)
- Pædagogik og didaktik i de nye erhvervsuddannelser (UVM 7-322)
- Pædagogiske og didaktiske overvejelser bag erhvervsuddannelsesreform 2000 (UVM 7-323)
- Åbne læringscentre - hvorfor og hvordan? (UVM 7- 324)
- Den vejledende erhvervsskole (UVM 7-325)

2001:

- Inspiration og ideer til udarbejdelse af lokale undervisningsplaner (UVM 7-334)
- Eleverne og eud-reformen - oplevelser af forsøg med grundforløb og hovedforløb i 2000 (UVM 7-332)
- Hvordan gik det? - sammenfatning af Erfaringer fra forsøg med eud-reformen i 2000 (UVM 7-331)
- Erfaringer fra forsøg med eud-reformen - grundforløb og hovedforløb i 2000 (UVM 7-333)
- Bilag til Erfaringer fra forsøg med eud-reformen - grundforløb og hovedforløb i 2000 (Internetpublikation: www.uvm.dk/pub/2001/eudreform3)
- Læsefærdigheder, læsevejledning og læseundervisning - i erhvervsuddannelserne (UVM 7-335)
- Uddannelse, læring og demokratisering (UVM 7-336)
- Elever i erhvervsuddannelse - mellem skole og virksomhed (UVM 7-338)
- Nye dimensioner i vejledningen - erfaringer og ideer fra tre erhvervsskoler (UVM 7-339)
- Elevindflydelse, lærerteam og evaluering på grundforløbet i eud (UVM 7-341)
- Skolebyggeri - erhvervsskolebyggeri til det 21. århundrede (UVM 7-343)
- Demokrati i undervisning og skole - eksempler fra erhvervsskoler (UVM 7-344)
- Tanker om eud-reformen - en pædagogisk og organisatorisk udfordring (UVM 7-345)
- Fra klar besked til dialog. Idékatalog til det lokale uddannelsesudvalg (UVM 7-346)

Uddannelsesstyrelsens temahæfteserie

*I denne serie udsender Uddannelsesstyrelsen publikationer om generelle eller mere specifikke aktuelle emner. Formålet er at skabe debat og inspirere til udvikling i uddannelserne.
I 2000 og 2001 er følgende udkommet eller under udgivelse i serien:*

2000

- Nr. 1: Udvikling af arbejdsmiljøundervisningen - social- og sundhedshjelperuddannelsen (UVM 7-300) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 2: Ideer til læring i praktikken - i social- og sundhedsassistentuddannelsen (UVM 7-301) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 3: Evaluering 1998-2000. Den Fri Ungdomsuddannelse. 2. delrapport (UVM udgæet rekv. hos DEL, tlf. 3524 7900) (Øvrige ungdomsuddannelser)
- Nr. 4: Hvad venter vi på? - om IT i fremmedsprogsundervisningen (UVM udsolgt) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 5: Uddannelsesbibliotek - informations- og læringscenter. En evaluering af erhvervsskolernes biblioteksprojekter (UVM 7-303) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 6: Naturvidenskabelige klasser i gymnasiet (UVM 6-264) (Gymnasiale uddannelser)
- Nr. 7: Hf-forsøg 1997-1999. Status 1999 for arbejdet i hf-evalueringsgruppen samt foreløbige konklusioner vedrørende 2-årige hf-forsøg, 1997-1999. (UVM 6-267) (Gymnasiale uddannelser)
- Nr. 8: De fire tværgående dimensioner på htx (UVM 6-265) (Erhvervs gymnasiale uddannelser)
- Nr. 9: Elevansvar og elevindflydelse på tværfaglige htx-projekter (UVM 6-266) (Erhvervs gymnasiale uddannelser)
- Nr. 10: Fleksibel voksenundervisning. Kortlægning af fleksible tilrettelæggelsesformer på VUC (UVM 0073) (Voksenuddannelser)
- Nr. 11: Selvevaluering - undervisning, læring og kvalitet i dialog (UVM 7-304) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 12: Projektarbejde i en nysgerrighedskultur (UVM 7-305) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 13: Produktionsskolerne i Danmark - deltagere og skoleprofiler (UVM 7-306) (Øvrige ungdomsuddannelser)
- Nr. 14: Elevernes oplevelser af erhvervsuddannelsesreform 2000 - forsøg med grundforløb efterår 1999 (UVM 7-307) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 15: Forsøg med erhvervsuddannelsesreform 2000 - opsamling af de første erfaringer (UVM 7-308) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 16: Fra Kierkegaard til Calvin Klein, Gymnasietilværelser i 90erne - en undersøgelse af 1997-studenternes danske stile (UVM 6-268) (Gymnasiale uddannelser)
- Nr. 17: Fysik og almindendannelse - rapport fra en konference på Askov Højskole (UVM 6-270) (Gymnasiale uddannelser)
- Nr. 18: Det Åbne Læringscenter (UVM 7-310) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 19: Behovet for lærerqualificering - blandt lærere ved folkehøjskoler, daghøjskoler, aftenskoler og voksenuddannelsescentre. 2. delrapport i forskningsprojektet "Focus på voksenlæreren" (UVM 9-052) (Folkeoplysning og Voksenuddannelser)
- Nr. 20: Uddannelsesværksteder på VUC (rekv. hos KAD, tlf. 3283 8383) (Folkeoplysning og Voksenuddannelser)

Oversigten fortsætter på næste side

Uddannelsesstyrelsens temahæfteserie

Fortsat fra forrige side

- Nr. 21: Mellem to skoleformer - et samarbejde mellem produktionsskoler og erhvervsskoler. Pro-Tek-forsøget (UVM 7-311) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 22: Udvikling af lærerkompetencer i praksis - et fælles ansvar (UVM 7-312) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 23: Mål og handlekompetence i erhvervsuddannelserne (UVM 7-316) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 24: Feltarbejde i religion (UVM 6-271) (Gymnasiale uddannelser)
- Nr. 25: Ord og tekst. Sproglig opmærksomhed i engelskundervisning i gymnasiet og hf (UVM 6-260) (Gymnasiale uddannelser)
- Nr. 26: Internationaliseringsstrategi for erhvervsskoler - en håndbog (UVM 7-318) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 27: Tilløb til omstilling. Ledelse, IT og omstilling (UVM 7-319) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 28: Skolebiblioteket som pædagogisk servicecenter - mellem vision og realitet (UVM 5-357) (Grundskolen)
- Nr. 29: Logbog og forløbsplan - pædagogiske redskaber på produktionsskolerne (UVM 7-321) (Øvrige ungdomsuddannelser)
- Nr. 30: Elevens personlige uddannelsesplan (UVM 7-320) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 31: Pædagogik og didaktik i de nye erhvervsuddannelser (UVM 7-322) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 32: Tosprogede elever på htx - muligheder og barrierer (UVM 6-272) (Erhvervs-gymnasiale uddannelser)
- Nr. 33: Vejledning til at være en kompetencegivende daghøjskole (UVM - VOF) (Folkeoplysning og voksenuddannelse)
- Nr. 34: Pædagogiske og didaktiske overvejelser bag erhvervsuddannelsesreform 2000 (UVM 7-323) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 35: Åbne læringscentre - hvorfor og hvordan (UVM 7-324) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 36: Den vejledende erhvervsskole (UVM 7-325) (Erhvervsfaglige uddannelser)

2001

- Nr. 1: Intern evaluering i andetsprogsundervisningen - en antologi (UVM 9-053) (Voksenuddannelser)
- Nr. 2: Praktik i udlandet - for social- og sundhedslever. Erfaringer og inspiration (UVM 7-328) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 3: .. kun løs er al fremmed tale? Modersmålsundervisning i gymnasiet i en række europæiske lande (UVM 6-276) (Gymnasiale uddannelser)
- Nr. 4: HF-forsøg 1997-2000. Evaluering af 2- og 3-årige forsøg. Statusrapport fra Hf-evalueringsgruppen (UVM 6-273) (Almengymnasiale uddannelser)
- Nr. 5: Ledelse og lokal undervisningsplanlægning - kvalitet i skolens grundydelse (UVM 7-329) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 6: Indslusningsforløb for flerkulturelle elever på sosu og pgu (UVM 7-330) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 7: Kommunernes vejledning af børn og unge med særlige behov (UVM 5-372) (Grundskolen)

Oversigten fortsætter på næste side

Uddannelsesstyrelsens temahæfteserie

Fortsat fra forrige side

- Nr. 8: På vej mod et nyt hf. Resultater af HF-evalueringsgruppens arbejde. 1. del (UVM 6-274)
(Almengymnasiale uddannelser)
- Nr. 9: Eleverne og eud-reformen - oplevelser af forsøg med grundforløb og hovedforløb i 2000
(UVM 7-332) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 10: Hvordan gik det? - sammenfatning af Erfaringer fra forsøg med eud-reformen i 2000
(UVM 7-331) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 11: Erfaringer fra forsøg med eud-reformen - grundforløb og hovedforløb i 2000
(UVM 7-333) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 12: Sådan gør vi - integration af tosprogede småbørn i store og små kommuner
(UVM 5-378) (Grundskolen)
- Nr. 13: Kvalitetsudvikling i VUC - et værktøj til selvevaluering (UVM 0101)
(Voksenuddannelser)
- Nr. 14: Læsefærdigheder, læsevejledning og læseundervisning - i erhvervsuddannelserne
(UVM 7-335) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 15: Rapport fra arbejdsgruppen om gymnasiernes økonomi og kvalitet (UVM 6-275)
(Almengymnasiale uddannelser)
- Nr. 16: Uddannelse, læring og demokratisering (UVM 7-336) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 17: Projektarbejde i kemi - i gymnasiet og hf (UVM 6-277) (Almengymnasiale uddannelser)
- Nr. 18: Fleksible læringsmiljøer i andetsprogsundervisningen - en antologi (UVM 9-055)
(Voksenuddannelser)
- Nr. 19: At lære fysik : Et studium i gymnasieelevers læreprocesser i fysik (UVM 6-278)
(Almengymnasiale uddannelser)
- Nr. 20: Evaluering af Den Fri Ungdomsuddannelse. Slutrapport (UVM 7-337)
(Øvrige ungdomsuddannelser)
- Nr. 21: Elever i erhvervsuddannelse - mellem skole og virksomhed (UVM 7-338)
(Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 22: Eleven i centrum : Om elevindflydelse og medbestemmelse på htx (UVM 6-279) (Erhvervs-
gymnasiale uddannelser)
- Nr. 23: Kvalitetsudvikling i gymnasiet (UVM 6-280) (Almengymnasiale uddannelser)
- Nr. 24: Nye dimensioner i erhvervsskolernes vejledning (UVM 7-339) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 25: Nye måder - nye midler. Banebryder II (UVM 5-381) (Grundskolen)
- Nr. 26: Undervisning i andetsproglæsning og -skrivning (UVM 9-057) (Voksenuddannelser)
- Nr. 27: Fakta om sosu-reformen 2001 (UVM 0106) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 28: Elevindflydelse, lærerteam og evaluering på grundforløbet i eud (UVM 7-341)
(Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 29: Skoleeksempler - erhvervsskolebyggeri til det 21. århundrede (UVM 7-343)
(Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 30: Demokrati i undervisning og skole - eksempler fra erhvervsskoler (UVM 7-344)
(Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 31: På vej mod et nyt hf. Resultater af hf-evalueringsgruppens arbejde 2. del (UVM 6-283)
(Almengymnasiale uddannelser)
- Nr. 32: Fra klar besked til dialog. Idékatalog til det lokale uddannelsesudvalg (UVM 7-346)
(Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 33: Tanker om eud-reformen - en pædagogisk og organisatorisk udfordring (UVM 7-345)
(Erhvervsfaglige uddannelser)

Oversigten fortsætter på næste side

Uddannelsesstyrelsens temahæfteserie

Fortsat fra forrige side

- Nr. 34: Fag, pædagogik og IT i det almene gymnasium - status og perspektiver - 1. faglige rapport Det Virtuelle Gymnasium (UVM 6-258) (Almengymnasiale uddannelser)
- Nr. 35: Modeller for fag og læring i Det Virtuelle Gymnasium - 2. faglige rapport (UVM 6-250) (Almengymnasiale uddannelser)
- Nr. 36: Organisation og IT i Det Virtuelle Gymnasium - 3. faglige rapport (UVM 6-238) (Almengymnasiale uddannelser)
- Nr. 37: Det Virtuelle Gymnasium - Det almene gymnasium i viden- og netværkssamfundet - Vision og strategi (UVM 6-245) (Almengymnasiale uddannelser)
- Nr. 38: Evaluering af forsøg på hf-enkeltfag (UVM 6-282) (Almengymnasiale uddannelser)

Publikationerne kan købes hos Undervisningsministeriets forlag eller hos boghandlere. Visse publikationer er trykt i meget begrænset oplag og kan derfor kun rekvireres i ganske særlige tilfælde mod betaling af et ekspeditionsgebyr.

*På UVM's website findes en oversigt over temahæfter udgivet i 1999 og 2000 på adressen:
<http://www.uvm.dk/katindex.htm>*

